

SVERIGES LANTBRUKSUNIVERSITET
Institutionen för markvetenskap
Avd för hydroteknik
750 07 UPPSALA 7

BIBLIOTEKET

RESULTAT AV 1963 ÅRS TÄCKDIKNINGSFÖRSÖK OCH BEVATTNINGSFÖRSÖK

FÖRSÖKSAVDELNINGEN

STENCILTRYCK NR 13

**INSTITUTIONEN FÖR LANTBRUKETS HYDROTEKNIK
UPPSALA 1964**

Institutionen för lantbrukets hydroteknik delger bl. a. i sin tidskrift *Grundförbättring* resultat från institutionens olika verksamhetsgrenar. Allt material blir emellertid inte föremål för tryckning. Undersökningsresultat av preliminär natur och annat material som av olika anledningar ej ges ut i tryck delges ofta i stencilerad form. Institutionen har ansett det lämpligt att redovisa dylikt material i form av en i fri följd utarbetad serie, benämnd stenciltryck. Serien finns endast tillgänglig på institutionen och kan i mån av tillgång erhållas därifrån.

Adress: Institutionen för lantbrukets hydroteknik, *Uppsala 7*

Stenciltryck

Nr	År	Titel och författare
1—12		Redogörelse för resultaten av täckdikningsförsöken åren 1951—1962
13—15		Resultat av täckdikningsförsök och bevattningsförsök åren 1963—1965

RESULTAT AV 1963 ÅRS TÄCKDIKNINGSFÖRSÖK

INLEDNING

Redogörelsen avser att till dem som medverka i täckdikningsförsöksverksamheten eller syssla med planläggning av täckdikning meddela resultaten av det gångna årets täckdikningsförsök inom i första hand vederbörandes verksamhetsområde. Den upptar därför en redovisning av enskilda försök.

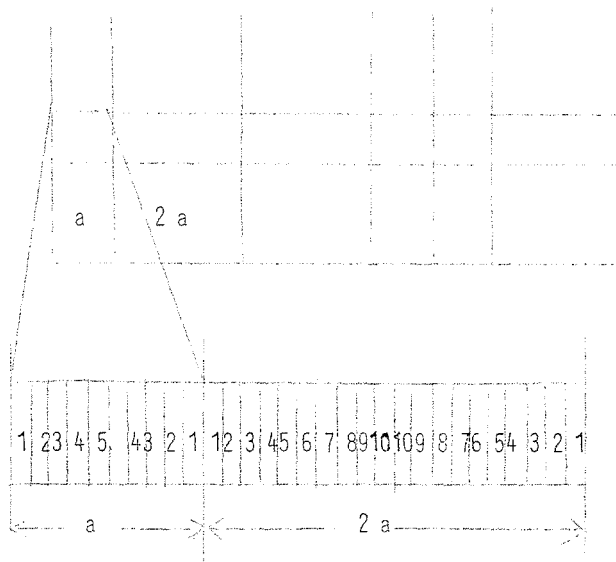
Under året har sammanlagt 82 försök skördats. Av dem har 67 st utgjorts av försök med olika dikesavstånd. 13 försök avser olika dikesdjup. I 2 försök har olika dikesavstånd kombinerats med olika såtider. Under året har 8 försöksplatser trädats och ytterligare 12 försök har av olika anledningar ej skördats.

Det stora flertalet av avståndsförsöken har skördats som s.k. bandförsök. Denna försöksmetodik innebär att hela avståndet mellan dräneringsledningarna skördas i parceller parallella med dikena på sätt som fig. 1 visar.

I den följande redogörelsen över resultaten av bandförsöken är parcell nummer 1 uttagen intill dike och de övriga parcellerna sedan i ordning ut till mittlinjen mellan dikena. Man kan alltså av de skördevärden som anges se, huruvida den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten påverkat avkastningen. Om man kan konstatera en skördedepression och denna uppgår till en viss storlek, bör det vara förmånligt att minska dikesavståndet. Föreligger det ej någon skördenedsättning mellan dikena, är man berättigad att draga den slutsatsen, att dikesavståndet detta år kunde varit större. Under antagande av en viss årskostnad för dikningen kan man med ledning av skördevärdena närmare beräkna vilket dikesavstånd som ur avkastningssynpunkt är erforderligt. Resultaten av de beräkningar som sålunda utförts anges i kommentarerna efter varje försök. Någon direkt jämförelse mellan skördens storlek vid de i försöket ingående olika dikesavstånden gör man ej i bandförsöken.

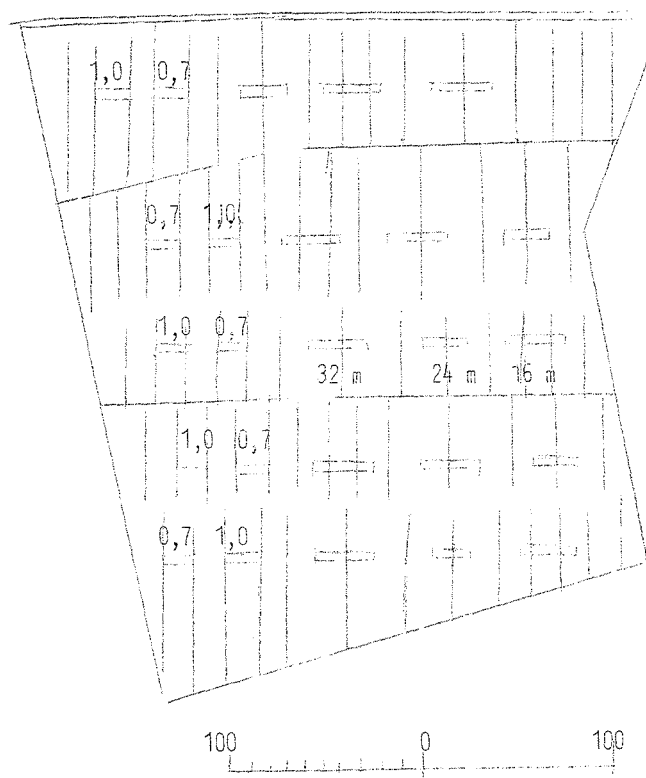
En del av de tidigast utlagda försöken skördas även enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena på sätt som fig. 2 visar. Skörden anger här ett medelvärde för hela dikesavståndet. Vid bedömning av försöksresultaten göres en direkt jämförelse mellan avkastningens storlek vid de olika dikningarna.

Efter skörderesultaten med kommentarer följer för varje försök en redogörelse för utförda observationer över upptorkningen under vårperioden samt bärigheten särskilt i samband med skörd och höstplöjning. Dessa observationer är av stor betydelse, eftersom skördeutfallet ensamt ej utgör tillräcklig grund för bedömning av den erforderliga dräneringsintensiteten. För varje försök lämnas därjämte en översikt av nederbördsförhållandena.

Figur 1.

Försök upplagt för skörd enl. den nya försöksmetodiken, s.k. bandförsök. Parcellerna uttages parallellt med dikena, vilket framgår av detaljbilden under själva dikessystemet.

Figur 2

Täckdikningsförsök av större typ omfattande avståndsförsök och djupförsök. Försöket skördas enl. den äldre försöksmetodiken med parcellerna lagda tvärs över dikena.

NEDERBÖRDEN UNDER ÅRET

Nederbördens storlek och fördelning under året är av stor betydelse för de resultat som erhålles i dräneringsförsöken. Av den anledningen har för varje försök lämnats uppgifter om månadsnederbördens storlek under vegetationsåret. Dessutom har medelnederbörden angivits, vilket möjliggör ett studium av det aktuella årets avvikelser. Uppgifterna är hämtade från Sveriges Meteorologiska och Hydrologiska Instituts mätstationer. Beroende på stationstätheten och det lokala nederbördsklimatets variabilitet anger dessa siffror mer eller mindre väl de faktiska förhållandena på försöksplatserna.

Diagrammen på sidorna 3 och 4 är avsedda för en överblick i stort. De upptar 12 platser i landet och anger den summerade avvikelserna från medelnederbörden. Medelnederbörden representeras av den vågräta linjen. Den brutna kurvan anger summerade över- och underskott i det aktuella årets nederbörd. Man får med ledning av densamma en god uppfattning om avvikelser i nederbördens fördelning. Summeringen är uppdelad i två perioder. Den första omfattar tiden den 1/4 62 - 31/3 63 och den andra tiden den 1/4 - 31/12 63. Uppdelningen per den 1 april har gjorts därför att marken vid denna tidpunkt ofta är vattenfylld. Växtligheten har ännu ej kommit igång. Det är alltså ett lämpligt utgångsläge för att med hjälp av summerade över- resp. underskott i nederbörd bilda sig en uppfattning om markens vattenbalans.

Vegetationsperioden inleddes i södra Sverige med kallt och regnigt väder. Vårsådden blev därigenom försenad ungefär en månad, och vårbruket genomfördes under tämligen ogynnsamma förhållanden. Från mitten av maj till fram emot midsommar följde sedan torka, som menligt påverkade såväl de vårsådda grödorna som vallarnas utveckling. I de östra delarna av landet kunde vårbruket genomföras under gynnsammare förhållanden - i Norrland under idealförhållanden, majtemperaturen var där osedvanligt hög. Det unika inträffade alltså att vårsådden genomfördes praktiskt taget samtidigt över hela landet.

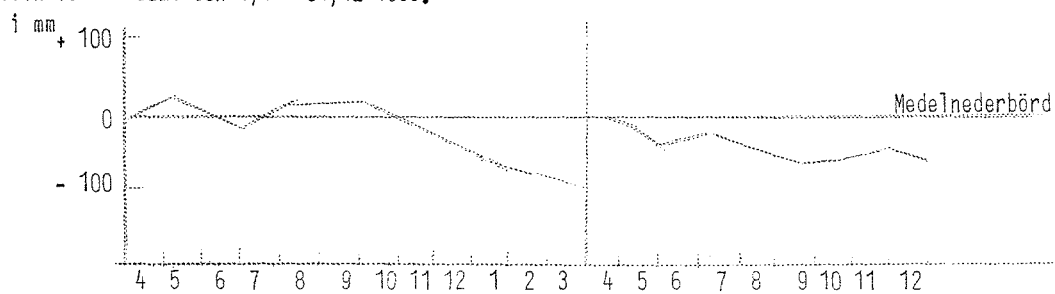
Sommarmånaderna juni och juli blev tämligen normala ur nederbörds- och temperatursynpunkt. Under augusti föll mycket regn i södra Sverige, vilket medförde försenad mognad och groddskador på spannmålsgrödorna. Även övriga delar av landet hade kännning av det regniga vädret under augusti och början av september.

I mitten av september inträdde en period med torrt väder och spannmålen kunde i stort sett bärgas före månadens slut. Höstsådd och höstplöjning genomfördes under normala förhållanden utom i de sydöstra delarna av landet, där den regniga väderleken gjorde att stora arealer avsedda för höstsådd inte kunde besås och att höstplöjningen försvårades eller i vissa fall förhindrades.

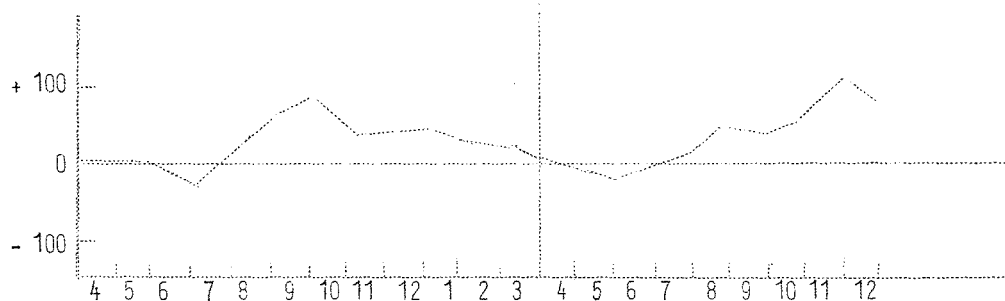
Som sammanfattning kan sägas, att väderleken ur jordbrukets synpunkt var ogynnsam i sydvästra Sverige. En successiv ändring till gynnsammare väderlek kan konstateras i riktning mot nordost. Mellersta och norra Norrland har sålunda haft ett gott år ur jordbrukssynpunkt.

Nederbördsdiagram

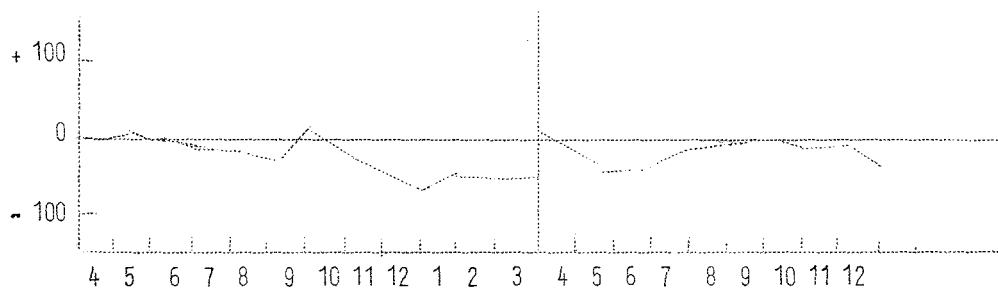
Summerad avvikelse Diagrammen anger den summerade avvikelsen från medelnederbörden för tiden den 1/4 1962-31/3 1963 samt den 1/4 - 31/12 1963.

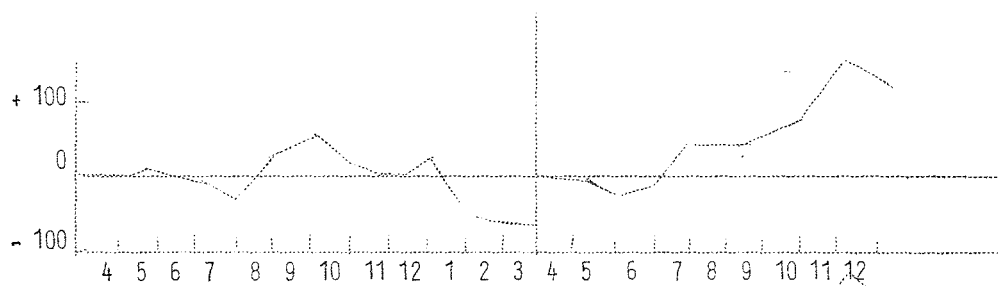
Uppsala
545 mm

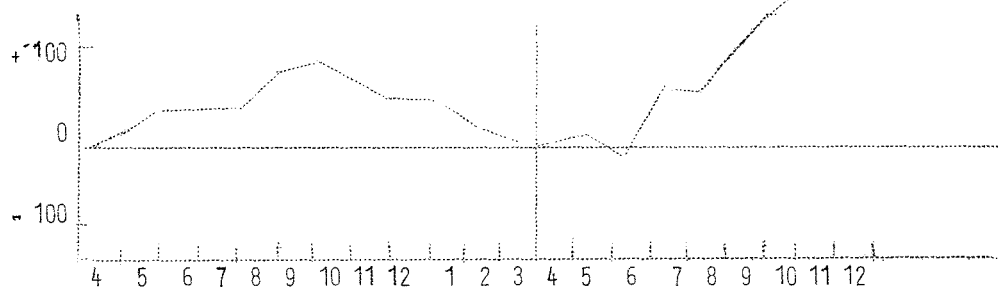
Linköping
511 mm

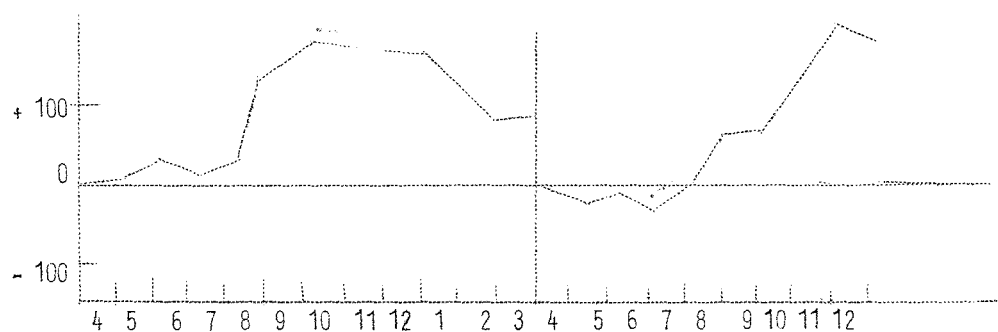
Visby
513 mm

Växjö
593 mm

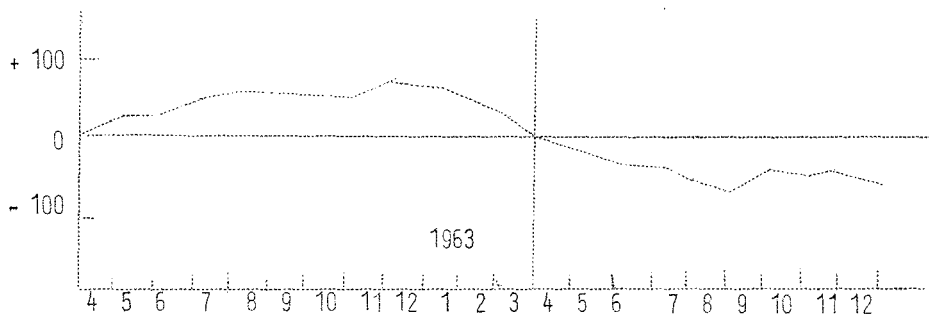
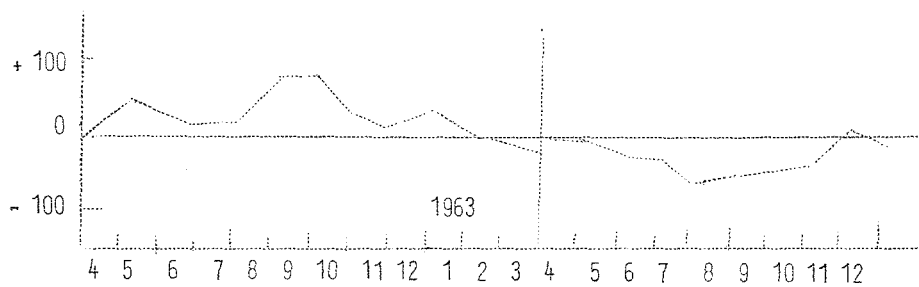
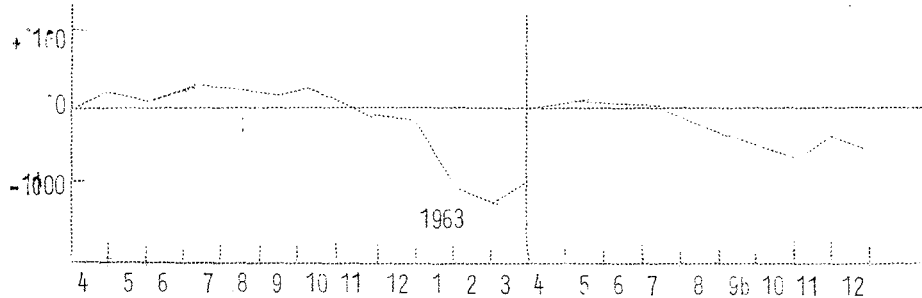
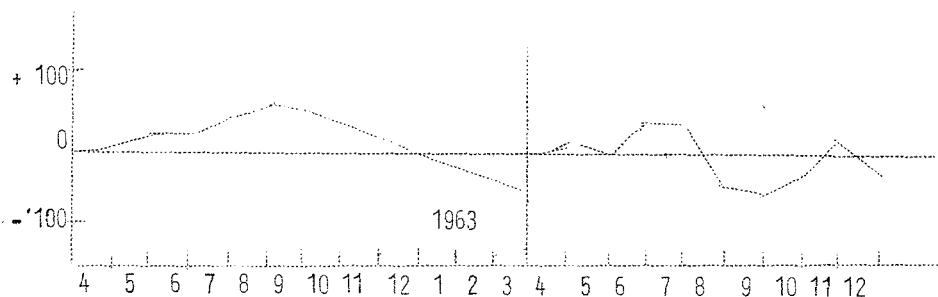
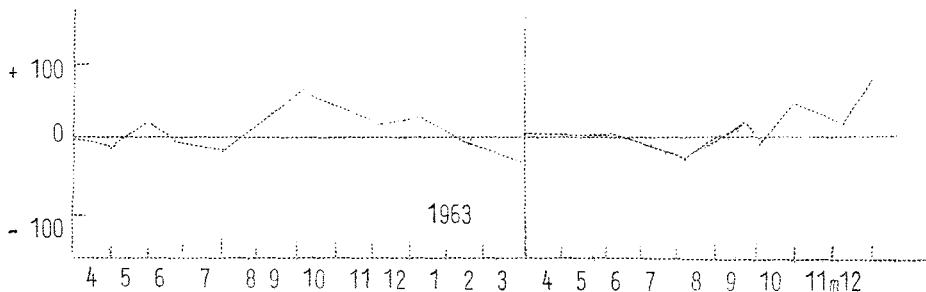
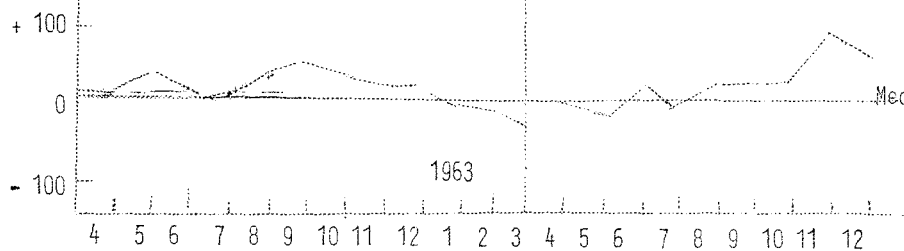

Lund
616 mm

Göteborg
738 mm

Summerad
avvikelse
i mm

RESULTAT AV ENSKILDA FÖRSÖK

Stockholms län

=====

Husby By. År 1963

Försöksvärd: Lantbr. Nils Eskhult, Husbyby, Långhundra

Matj.: Mullfattig lättare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda; Höstvete

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 och 27 meter.

Försöket har ej skördats på grund av ojämnheter i beståndet förorsakade av utvintringsskador.

Observationer: Höstvetet utvintrade inom vissa delar av försöksområdet. Utvintringen hade inget samband med dikningen eller vattenförhållandena på fältet utan berodde på ojämnheter i smöskyddet under den kalla vintern. Utvintringen orsakades således främst av köldskador. Vissa delar av försöksområdet såddes därför om med vårsäd.

Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jün.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	22	17	17	24	31	41	57	73	43	48	35	33	441
Årets nederbörd	45	21	10	28	15	52	81	82	58	46	52	25	515

Krogsta. År 1963

Försöksvärd: Lantbr. Erik Lindström, Krogsta, Tingslunda

Matj.: Mullfattig styv lera

Alv: Styv lera

Gröda: Vall II

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 m			Dikesavstånd 36 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	54,1	100	1	56,0	100
2	49,4 - 4,7	91	2	53,6 - 2,4	96
3	47,8 - 6,3	88	3	53,5 - 2,5	96
4	45,4 - 8,7	84	4	53,7 - 2,3	96
5	42,7 - 11,4	79	5	56,8 + 0,8	101
$m_{diff} = 4,0$ dt hö/ha			6	54,7 - 1,3	98
			7	56,0 ± 0,0	100
			8	51,5 - 4,5	92
			9	56,5 + 0,5	101
			10	54,7 - 1,3	98
			$m_{diff} = 3,7$ dt hö/ha		

Vallen skadades av isbränner vintern 1962/63. Dessa isäddes sedan med timotej. Beståndet uppvisade därför vid skörden vissa ojämnheter. Inom en mindre areal i ena änden av försöksområdet utgjordes vallen sålunda till 90 procent av timotej medan vallsammansättningen inom återstående delar av försöket utgjordes av 75 procent klöver och 25 procent timotej. Någon skillnad i beståndssammansättning på olika avstånd från dikena framträdde ej.

Mot bakgrund av det här anförda får de ovan redovisade avkastningssiffrorna bedömas. Det mindre dikesavståndet visar en skördenedsättning mellan dikena medan skördekurvan för det större dikesavståndet ej anger någon liknande skördedepression. Resultaten från de båda dikesavstånden är sålunda varandra motsägande. Ett studium av primärmaterialet från försöket ger vid handen, att variationen i dikesavstånd ej synes ha påverkat avkastningens storlek. Det större dikesavståndet skulle således i årets försök ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jün.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	22	17	17	24	31	41	57	73	43	48	35	33	441
Årets nederbörd	45	21	10	28	15	52	81	82	58	46	52	25	515

Vasa Säteri. År 1963

Försöksvärd: Godsägare K.B. Janzö, Vasa säteri, Skepptuna

Matj.: Mullrik styv lera

Alv: Styv lera

Gröda: Vårvete

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 och 36 meter.

Försöket har ej skördats.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	22	17	17	24	31	41	57	73	43	48	35	33	441
Årets nederbörd	45	21	10	28	15	52	81	82	58	46	52	25	515

Ängstugan. År 1963

Försöksvärd: Lantbr. Gunnar Kollberg, Ängstugan, Överjärna

Matj.: Något mullhaltig mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Höstvete

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 22 m</u>			<u>Dikesavstånd 44 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	27,5	100	1	29,0	100
2	28,4 + 0,9	103	2	29,7 + 0,7	102
3	27,9 + 0,4	101	3	28,4 - 0,6	98
4	27,1 - 0,4	99	4	29,2 + 0,2	101
5	25,9 - 1,6	94	5	25,6 - 3,4	88
m _{diff} = 1,1 dt/ha			6	25,2 - 3,8	87
			7	24,3 - 4,7	84
			8	24,8 - 4,2	86
			9	24,0 - 5,0	83
			10	23,2 - 5,8	80
			m _{diff} = 1,4 dt/ha		

En ganska betydande skördenedsättning mellan dikena har erhållits vid det större dikesavståndet. Utslaget är statistiskt säkert. Med de avkastningsvärden som erhållits i årets försök, är det mindre dikesavståndet klart att föredraga.

Observationer: Vid besiktning av fältet den 26 april var grödans övervintring god och beståndet jämnt. Markens upptorkning och bärkraft var emellertid klart sämre inom områden med det större dikesavståndet. Senare under våren uttunnades beståndet, vilken uttunning i särskilt hög grad träffade mittområdena mellan dikena vid det större dikesavståndet.

I samband med skörden och höstplöjningen framträdde ingen skillnad i markens bärkraft.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	35	29	29	37	42	48	69	75	49	52	47	46	558
Årets nederbörd	28	21	14	24	14	112	43	86	39	62	64	22	529

Uppsala län
=====

Danmarks by. År 1963

Försöksvärd: Lantbr. Gösta Hiller, Danmarksby, Bergsbrunna

Matj.: Mullhaltig styv lera

Alv: Styv lera

Avståndsförsök

Försöket består av fyra parallella på 20-meters avstånd från varandra belägna täckdiken, vilka inlagts på ett i övrigt odikat fält. Vinkelrätt över dessa diken har lagts ett skördeområde (bandförsök), som sträcker sig 60-meter ut över den odikade marken på båda sidor.

Gröda: Korn

Dikesavstånd 20 m

Dikat - odikat

Skördekurva från dikena ut mot odikat området (60 m).

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	27,4	100	1	29,1	100
2	27,2 - 0,2	99	2	30,8 + 1,7	106
3	28,0 + 0,6	102	3	29,8 + 0,7	102
4	27,6 + 0,2	101	4	30,9 + 1,8	106
5	27,2 - 0,2	99	5	29,3 + 0,2	101
$m_{diff} = 1,6 \text{ dt/ha}$			6	28,5 - 0,6	98
			7	29,5 + 0,4	102
			8	28,2 - 0,9	97
			9	30,1 - 1,0	103
			10	28,9 - 0,2	99
			11	28,6 - 0,5	99
			12	28,5 - 0,6	98
			13	29,1 ± 0,0	100
			14	28,1 - 1,0	97
			15	28,5 - 0,6	98
			$m_{diff} = 1,9 \text{ dt/ha}$		

Någon skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits inom området för 20-metersdikningen. Skördekurvan ut mot odikat området visar ej någon klart framträdande minskning av avkastningen med ökat avstånd från dikena. Dikningen har således ej haft någon nämnvärd inverkan på avkastningen i årets försök.

Observationer: Fältet torkade upp något senare inom de odikade delarna. Någon försening av sådden förorsakade dock inte detta. Några olikheter i markens bärkraft framträdde ej i samband med skörd och höstplöjning.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd													
Årets nederbörd													

Marsta. År 1963

Försöksvärd: Lantbr. Lennart Vallgård, Vallskog, Uppsala

Matj.: Något mullhaltig mellanlera

Alv: Mellanlera - styv lera

Gröda: Korn

Avståndsförsök

Dikesavstånd 13,5 m

Dikesavstånd 27 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	24,9	100	1	25,5	100
2	24,6 - 0,3	99	2	24,4 - 1,1	96
3	24,2 - 0,7	97	3	23,9 - 1,6	94
4	24,7 - 0,2	99	4	23,3 - 2,2	91
5	25,0 + 0,1	100	5	22,4 - 3,1	88
$m_{diff} = 0,4 \text{ dt/ha}$			6	22,1 - 3,4	87
			7	22,1 - 3,4	87
			8	21,9 - 3,6	86
			9	21,2 - 4,3	83
			10	21,2 - 4,3	83
			$m_{diff} = 0,6 \text{ dt/ha}$		

Någon skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits på det mindre dikesavståndet. Vid 27-metersavståndet föreligger däremot en skördedepression, som kan anges som statistiskt säker. Den högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit i årets försök motsvarar ungefär den ökade årskostnaden för denna dikning.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	35	27	28	33	42	52	65	76	50	51	41	45	545
Årets nederbörd	21	12	10	21	11	67	49	24	36	64	48	21	444

Örbyhus (Norrby gård). År 1963

Försöksvärd: Örbyhus godsförvaltning, Örbyhus

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Korn

<u>Avståndsförsök</u>							
<u>Dikesavstånd 18 m</u>				<u>Dikesavstånd 36 m</u>			
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal		Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	
1	27,8	100		1	26,9	100	
2	26,5 - 1,3	95		2	27,4 + 0,5	102	
3	26,7 - 1,1	96		3	26,6 - 0,3	99	
4	26,1 - 1,7	94		4	26,9 ± 0,0	100	
5	25,8 - 2,0	93		5	26,8 - 0,1	100	
$m_{diff} = 1,0 \text{ dt/ha}$				6	26,6 - 0,3	99	
				7	27,2 + 0,3	101	
				8	27,0 + 0,1	100	
				9	26,8 - 0,1	100	
				10	26,3 - 0,6	98	
				$m_{diff} = 0,7 \text{ dt/ha}$			

En viss skördenedsättning mellan dikena har erhållits vid det mindre dikesavståndet. Det är emellertid huvudsakligen endast dikesparcellen, som uppvisar en från övriga parceller avvikande avkastning. Någon skördenedsättning vid det större dikesavståndet har ej erhållits. Med de utslag som framkommit i årets försök synes det större dikesavståndet ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	32	24	25	32	45	51	66	77	56	53	42	49	552
Årets nederbörd	33	14	14	21	10	68	34	108	40	63	47	12	464

Skrällinge. År 1963

Försöksvärd: Lantbr. Olof Lindvall, Skrällinge, Örsundsbro

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Avståndsförsök

Försöket består av fyra parallella på 20-meters avstånd från varandra belägna täckdiken, vilka inlagts på ett för övrigt odikat fält. Vinkelrätt över dessa dikena har lagts ett skördeområde (bandförsök), som sträcker sig 50-meter ut över den odikade marken på båda sidor.

Gröda: Korn

Dikesavstånd 20 mDikat - odikat

Skördekurva från diken ut mot odikat område (50 m).

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	38,1	100	1	37,0	100
2	37,3 - 0,8	98	2	36,2 - 0,8	98
3	37,0 - 1,1	97	3	32,8 - 4,2	89
4	36,9 - 1,2	97	4	35,5 - 1,5	96
5	37,0 - 1,1	97	5	35,0 - 2,0	95
$m_{diff} = 0,8 \text{ dt/ha}$			6	34,7 - 2,3	94
			7	32,4 - 4,6	88
			8	31,9 - 5,1	86
			9	32,4 - 4,6	88
			10	32,0 - 5,0	86
			11	33,1 - 3,9	89
			12	32,4 - 4,6	88
			13	34,3 - 2,7	93
			14	35,3 - 1,7	95
			15	32,2 - 3,8	87
			$m_{diff} = 1,9 \text{ dt/ha}$		

En viss mindre skördenedsättning mellan diken har erhållits vid 20-metersdikningen. Denna kan dock inte anges som statistiskt säker. Skördekurvan ut mot odikat område visar en avkastningsminskning, som uppgår till ca 4 dt/ha vid en jämförelse mellan 20-metersdikningen och odikat området.

Observationer: De odikade områdena torkade upp något senare i våras, vid tiden för vårbruket hade dock skillnaderna utjämnats. Markens bärkraft var god vid skörden. Vid höstplöjningen framträdde de odikade delarna av fältet genom att jorden där var segare att plöja.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	22	16	19	30	41	49	72	79	48	50	35	37	498
Årets nederbörd	33	22	17	31	20	63	76	69	30	54	74	20	509

Södermanlands län

=====

Edeby. År 1963

Försöksvärd: Lantmästare G.A. af Ekenstam, Edeby säteri, Strängnäs

Matj.: Mättligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Vitsenap

Avståndsförsök

Dikesavstånd 15 och 30 meter.

Försöket har ej skördats på grund av synnerligen ojämn uppkomst och därmed sammanhängande riklig ogräsförekomst.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	31	27	24	36	39	49	73	71	44	45	40	39	518
Årets nederbörd	18	19	14	27	19	91	40	75	29	60	73	16	481

Gärdesta. År 1963

Försöksvärd: Bröderna Lindahl, Gärdesta säteri, Tystberga

Matj.: Mättligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Havre

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	17,6	100	1	17,0	100
2	17,6 \pm 0,0	100	2	17,2 \pm 0,2	101
3	17,6 \pm 0,0	100	3	17,0 \pm 0,0	100
4	17,8 \pm 0,2	101	4	18,7 \pm 1,7	110
5	18,3 \pm 0,7	104	5	18,0 \pm 1,0	106
$m_{diff} = 1,2 \text{ dt/ha}$			6	17,6 \pm 0,6	104
			7	17,9 \pm 0,9	105
			8	17,2 \pm 0,2	101
			9	16,9 \pm 0,1	99
			10	17,1 \pm 0,1	101
			$m_{diff} = 2,0 \text{ dt/ha}$		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek. De utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Vid besiktning av fältet den 26 april visade det större dikesavståndet en betydligt sämre upptorkning och bärkraft hos marken. Skillnaderna utjämnades, och vid vårbrukets början den 6 maj märktes inga olikheter i upptorkning mellan försöksleden. Vårbruket försenades sålunda ej. Markens bärkraft vid skörden och höstplöjningen var god oavsett dikesavstånd.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	30	21	26	34	37	63	73	74	50	54	46	45	553
Årets nederbörd	29	27	20	22	20	86	69	94	43	72	86	8	576

Vallby prästgård. År 1963

Försöksvärd: Arrendator Alrik Strengbohm, Vallby prästgård, Sörmlands Vallby

Matj.: Mullfattig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Vall III

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 48 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	55,8	100	1	53,0	100
2	54,3 - 1,5	97	2	46,7 - 6,3	88
3	54,3 - 1,5	97	3	58,8 + 5,8	111
4	56,0 + 0,2	100	4	51,8 - 1,2	91
5	55,9 + 0,1	100	5	58,8 + 5,8	111
$m_{diff} = 4,4 \text{ dt hö/ha}$			6	53,9 + 0,9	102
			7	52,6 - 0,4	99
			8	49,7 - 3,3	94
			9	46,9 - 6,1	88
			10	49,7 - 3,3	94
			11	42,7 -10,3	81
			12	43,9 - 9,1	83
			13	42,7 -10,3	81
			14	37,1 -15,9	70
			15	44,6 - 8,4	84
			$m_{diff} = 3,9 \text{ dt hö/ha}$		

Någon skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits vid det mindre dikesavståndet. Vid 48-metersavståndet föreligger däremot en skördenedsättning mellan dikena. Den högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit i årets försök betalar väl den ökade årskostnaden för denna dikning,

Observationer: Vallbeståndet utgjordes av ca 70 % gräs, 20 % lusern och 10 % ogräs. Inom mittområdet mellan dikena vid det stora dikesavståndet hade lusernen gått ut i större utsträckning. Vallbeståndets sammansättning var här ca 85 % gräs, 5 % lusern och 10 % ogräs.

Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
$m_{medelnederbörd}$	31	27	24	36	39	49	73	71	44	45	40	39	578
Årets nederbörd	18	19	14	27	19	91	40	75	29	60	73	16	481

Fullerstad. År 1963

Östergötlands län

Försöksvärd: Lantbr. Birger Hålling, Fullerstad, Söderköping

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Höstvete

Avståndsförsök

Dikesavstånd 15 m			Dikesavstånd 30 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	49,5	100	1	51,3	100
2	48,9 - 0,6	99	2	50,0 - 1,3	97
3	47,7 - 1,8	96	3	49,3 - 2,0	96
4	47,3 - 2,2	96	4	49,0 - 2,3	96
5	48,7 - 0,8	98	5	48,3 - 3,0	94
$m_{diff} = 0,9 \text{ dt/ha}$			6	47,2 - 4,1	92
			7	47,7 - 3,6	93
			8	48,2 - 3,1	94
			9	46,3 - 5,0	90
			10	48,0 - 3,3	94
			$m_{diff} = 1,3 \text{ dt/ha}$		

Skördenedsättningar mellan dikena har erhållits vid båda dikesavstånden. Utslagen kan betecknas som statistiskt säkra. Den högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit i årets försök, motsvarar väl den ökade årskostnaden för denna dikning.

Observationer: Vid besiktning av fältet den 25 april visade det större dikesavståndet en sämre upptorkning. Vid tiden för vårbrukets början hade skillnaderna praktiskt taget utjämnats. Markens bärkraft vid skörden och höstplöjningen var god oavsett dikesavstånd.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	30	21	26	36	33	49	55	64	38	44	36	39	471
Årets nederbörd	14	12	7	30	35	91	43	119	24	49	93	5	522

Hageby. År 1963

Försöksvärd: Lantbr. Åke Almegård, Hageby, Fornåsa

Matj.: Måttligt mullhaltig lerig mo

Alv: Lerig mo

Djupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,5 meter vid parcell 8. I försöket ingår 5 upprepningar. Dikesavståndet är 20 m.

Gröda: Havre

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1,2 m	43,1	100
2		42,7 - 0,4	99
3		42,7 - 0,4	99
4		41,4 - 1,7	96
5		41,4 - 1,7	96
6		41,0 - 2,1	95
7		40,1 - 2,0	93
8	0,5 m	39,8 - 3,3	92
$m_{diff} = 1,0 \text{ dt/ha}$			

Av skördesiffrorna framgår, att den djupare dikningen givit en klart högre avkastning. Det utslag som erhållits, kan anges som statistiskt säkert.

Observationer: i samband med vårarbetena förmärktes en bättre bärkraft hos marken inom områden med djup dikning. Några skillnader i detta avseende framträdde däremot ej vid skörden eller höstplöjningen.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	28	20	24	34	40	64	59	64	40	50	40	38	501
Årets nederbörd	12	13	10	34	33	33	56	122	52	78	103	8	554

Ingelstad gård. År 1963

Försöksvärd: Lantbr. Bengt-Uno Westeson, Ingelstad gård, Kuddby

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Havre

Dikesavstånd 16 m			Dikesavstånd 32 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	28,1	100	1	26,7	100
2	27,0 - 1,1	96	2	26,0 - 0,7	97
3	26,8 - 1,3	95	3	25,7 - 1,0	96
4	27,1 - 1,0	96	4	25,1 - 1,6	94
5	26,8 - 1,3	95	5	24,3 - 2,4	91
$m_{diff} = 0,7 \text{ dt/ha}$			6	24,1 - 2,6	90
			7	24,5 - 2,2	92
			8	24,3 - 2,4	91
			9	24,5 - 2,2	92
			10	25,2 - 1,5	94
			$m_{diff} = 0,9 \text{ dt/ha}$		

Skördenedsättningar mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit, motsvarar dock ej den högre årskostnaden för denna dikning. Det större dikesavståndet kan därför med hänsyn till avkastningen detta år sägas ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	30	21	26	36	33	49	55	64	38	44	36	39	471
Årets nederbörd	14	12	7	30	35	91	43	119	24	49	93	5	522

Stora Greby. År 1963

Försöksvärd: Lantmästare Bo Secher, Haddorp, Vikingstad

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Havre

Dikesavstånd 16 m			Dikesavstånd 32 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	33,3	100	1	32,8	100
2	31,6 - 1,7	95	2	31,7 - 1,1	97
3	32,5 - 0,8	98	3	30,1 - 2,7	92
4	34,4 + 1,1	103	4	32,9 + 0,1	100
5	32,4 - 0,9	97	5	32,1 - 0,7	98
$m_{diff} = 1,5 \text{ dt/ha}$			6	30,5 - 2,3	93
			7	30,9 - 1,9	94
			8	31,7 - 1,1	97
			9	34,0 + 1,2	104
			10	34,2 + 1,4	104
			$m_{diff} = 1,5 \text{ dt/ha}$		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	29	21	24	35	38	60	63	68	44	50	41	39	512
Årets nederbörd	14	14	6	34	31	54	65	91	52	54	101	5	521

Säby. År 1963

Försöksvärd: Godsarrendator Sven Hanell, Säby, Kuddby

Matj.: Mättligt mullhaltigt, styvare lera

Alv: Styv lera

Gröda: Vall II

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	55,7	100	1	53,0	100
2	51,6 - 4,1	93	2	50,7 - 2,3	96
3	47,5 - 8,2	85	3	46,1 - 6,9	87
4	45,0 - 10,7	81	4	45,7 - 7,3	86
5	49,4 - 6,3	89	5	43,9 - 9,1	83
$m_{diff} = 3,3 \text{ dt hö/ha}$			6	45,2 - 7,8	85
			7	45,5 - 7,5	86
			8	44,4 - 8,6	84
			9	42,7 - 10,3	81
			10	42,0 - 11,0	79
			$m_{diff} = 1,7 \text{ dt hö/ha}$		

Klart framträdande skördenedsättningar mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Utslagen kan betecknas som statistiskt fullt säkra. Med de avkastningsresultat som erhållits i årets försök, synes det mindre dikesavståndet vara att föredraga.

Observationer: Klöverinslaget i vallen var större inom ett område av 2-4 meters bredd över dikena.

Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	30	21	26	36	33	49	55	64	38	44	36	39	471
Årets nederbörd	14	12	7	30	35	91	43	119	24	49	93	5	522

Vänge Södergård. År 1963

Försöksvärd: Arrendator Thure Karlsson, Rystads Handelsträdgård, St. Vänge Södergård, Linköping

Matj.: Mättligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Höstraps

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	18,5	100	1	18,3	100
2	17,9 - 0,6	97	2	18,3 ± 0,0	100
3	18,1 - 0,4	98	3	17,6 - 0,7	96
4	18,2 - 0,3	98	4	17,2 - 1,1	94
5	17,6 - 0,9	95	5	17,4 - 0,9	95
$m_{diff} = 0,5 \text{ dt/ha}$			6	17,7 - 0,6	97
			7	17,5 - 0,8	96
			8	16,9 - 1,4	92
			9	17,4 - 0,9	95
			10	17,8 - 0,5	97
			$m_{diff} = 0,5 \text{ dt/ha}$		

Mindre skördenedsättningar mellan dikena har erhållits vid båda dikesavstånden. För det större avståndet föreligger ett statistiskt säkert utslag. Den högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit i årets försök, uppväger emellertid ej den ökade årskostnaden för denna dikning.

Observationer: Vid besiktning av fältet den 25 april visade områden med det större dikesavståndet en klart sämre upptorkning och markbärighet. I samband med skörden och plöjningen för höstsådden framträdde ej några skillnader i bärkraft mellan de prövade dikningarna.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	29	21	24	35	38	60	63	68	44	50	41	39	512
Årets nederbörd	17	15	7	33	24	71	77	109	37	59	107	7	563

Västerby. År 1963

Försöksvärd: Lantbr. Erik Sagemark, Västerby, Vikingstad

Matj.: Mullrik styv lera

Alv: Styv lera

Gröda: Korn

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 15 m</u>			<u>Dikesavstånd 20 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	12,2	100	1	21,5	100
2	11,5 - 0,7	94	2	21,2 - 0,3	99
3	11,6 - 0,6	95	3	20,5 - 1,0	95
4	11,2 - 1,0	92	4	20,3 - 1,2	94
5	11,2 - 1,0	92	5	22,0 + 0,5	102
$m_{diff} = 1,4 \text{ dt/ha}$			6	22,6 + 1,1	105
			7	22,4 + 0,9	104
			$m_{diff} = 1,7 \text{ dt/ha}$		

<u>Dikesavstånd 25 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	23,1	100
2	22,9 - 0,2	99
3	22,7 - 0,4	98
4	22,1 - 1,0	96
5	22,1 - 1,0	96
6	22,1 - 1,0	96
7	22,1 - 1,0	96
8	21,1 - 2,0	91
9	20,8 - 2,3	90
10	21,0 - 2,1	91
$m_{diff} = 1,8 \text{ dt/ha}$		

Inom vissa delar av försöket förekom kvickrot i stor omfattning. Detta avtecknar sig i avkastningsresultaten. Skördevärdena för 15-metersavståndet ligger sålunda av denna anledning på en avsevärt lägre nivå än ifråga om övriga ingående dikesavstånd. Försökets tillförlitlighet är nedsatt i sådan grad, att några närmare slutsatser beträffande dikesavståndets inverkan på avkastningen ej kan dragas av detsamma.

Observationer: Vid besiktning av fältet den 26 april förelåg tydliga skillnader i upptorkning mellan olika dikesavstånd. 15-metersavstånden var sålunda helt upptorkade i ytskiktet inom hela området mellan dikena, medan mittområdet mellan dikena på 25-metersavstånden ännu inte ljusnat i ytan. Vid tiden för vårbruket hade skillnaderna helt utjämnats. Markens bärkraft vid skörden och höstplöjningen var god oavsett dikesavstånd.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	29	21	24	35	38	60	63	68	44	50	41	39	512
Årets nederbörd	14	14	6	34	31	54	65	91	52	54	101	5	521

Jönköpings län

Lidhult. År 1963

Försöksvärd: Lantbr. Carl O. Pettersson, Lidhult, Reftele

Jordart: Någorlunda humifierad vitmosstorv

Avståndsförsök

Försöket är upplagt enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena.

Gröda: Vall 1

	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 12 m	45,6	100
- " - 18 m	55,0 + 9,4	121
- " - 24 m	57,6 + 12,0	126

 $m_{diff} = 3,8$ dt hö/ha

En betydande statistiskt säker skördeökning har erhållits med ökat dikesavstånd. Orsaken härtill är att markens sättning skett snabbare inom områden med intensiv dikning. Fältet har därigenom fått en ojämn ytutformning med större benägenhet för ytvattenansamlingar inom de intensivt dikade delarna. De skörderesultat som framkommit i försöket är därför missvisande.

Observationer: Vid skörden var marken torr och bärkraften tillfredsställande över hela fältet.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	56	39	39	53	52	61	79	96	70	76	73	65	759
Årets nederbörd	9	20	27	64	68	111	87	196	68	104	147	41	942

Åby. År 1963

Försöksvärd: Lantbr. Tore Brånalt, Åby, Torskinge

Gröda: Potatis

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 m			Dikesavstånd 36 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	376,2	100	1	364,3	100
2	371,4 - 4,8	99	2	339,3 - 25,0	93
3	336,9 - 39,3	90	3	375,0 + 10,7	103
4	354,8 - 21,4	94	4	346,4 - 17,9	95
5	384,5 + 8,3	102	5	348,2 - 16,1	96
			6	321,4 - 42,9	88
			7	351,8 - 12,5	97
			8	337,5 - 26,8	93
			9	387,5 + 23,2	106
			10	358,9 - 5,4	99

 $m_{diff} = 20,1$ dt/ha $m_{diff} = 24,7$ dt/ha

Skördevärdena är ojämn beroende på spårskador som uppkommit i samband med besprutningen av potatisen. En närmare granskning av primärsiffrorna i försöket ger vid handen, att det inte föreligger någon skörde-depression mellan dikena. Det större dikesavståndet kan därför med hänsyn till avkastningen detta år sägas ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning har ej framträtt under året. Vid skörden var marken uppblött och man hade vissa svårigheter med plockningen inom områden med stort dikesavstånd. Man körde fast, med upptagningsmaskinen, och det blev delvis oplockat inom dessa delar av fältet.

Höstplöjningen utfördes utan svårigheter.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	57	35	35	45	49	64	73	96	53	60	71	65	708
Årets nederbörd	14	14	20	36	32	77	54	119	64	89	133	28	680

Kronobergs länIngelstads Lantbruksskola. År 1963Försöksvärd: Ingelstads Lantbruksskola, Ingelstad

Matj.: Mycket mullrik mjällig finmo

Alv: Finmo

Gröda: Vall II

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	57,5	100	1	54,8	100
2	51,3 - 6,2	89	2	50,4 - 4,4	92
3	49,0 - 8,5	85	3	47,9 - 6,9	87
4	48,2 - 9,3	84	4	44,5 - 10,3	81
5	47,6 - 9,9	83	5	46,3 - 8,5	84
$m_{diff} = 1,4$ dt hö/ha			6	46,8 - 8,0	85
			7	45,6 - 9,2	83
			8	44,7 - 10,1	82
			9	45,4 - 9,4	83
			10	45,5 - 9,3	83
			$m_{diff} = 2,0$ dt hö/ha		

Klart framträdande skördenedsättningar mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Utslagen kan betecknas som statistiskt fullt säkra. Med de avkastningsresultat som erhållits i årets försök, synes det mindre dikesavståndet vara att föredraga.

Observationer: Vid besiktning av försöket den 30 april var upptorkningen sämre inom områden med det större dikesavståndet. Skillnaderna hade utjämnats vid tiden för vårbrukets början. Vid övergödslingen av fältet den 10 maj förelåg sålunda inga märkbara olikheter i upptorkning. Markens bärkraft var god vid skörden.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	39	29	29	41	43	59	62	83	48	55	56	49	593
Årets nederbörd	13	18	19	36	14	64	62	108	57	67	90	10	560

Ryssby Lantbruksskola. År 1963Försöksvärd: Ryssby Lantbruksskola, Ryssby

Matj.: Mullrik sandig mo

Alv: Sandig grovmo

Gröda: Havre

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	26,8	100
2	26,6 - 0,2	99
3	28,2 + 1,4	105
4	26,2 - 0,6	98
5	26,0 - 0,8	97
6	27,6 + 0,8	103
7	28,5 + 1,7	106
8	25,2 - 1,6	94
9	25,6 - 1,2	96
10	27,0 + 0,2	101
$m_{diff} = 1,9$ dt/ha		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek i mera betydande grad. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena anger ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena, synes det använda dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några olikheter i upptorkning över dikena jämfört med i området mitt mellan dem framträdde ej under våren. Ej heller kunde man iakttaga några skillnader i markbärighet vid skörden och höstplöjningen.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	51	36	36	45	49	58	72	93	56	66	68	60	690
Årets nederbörd	13	18	29	36	28	62	85	102	59	82	143	29	686

Kalmar län

Gamleby Lantbruksskola. År 1963
 Försöksvärd: Gamleby Lantbruksskola
 Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera
 Alv: Mycket styv lera

Gröda: Havre

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 m			Dikesavstånd 36 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	14,2	100	1	13,3	100
2	14,7 + 0,5	104	2	14,7 + 1,4	111
3	14,1 - 0,1	99	3	15,7 + 2,4	118
4	14,3 + 0,1	101	4	14,7 + 1,4	111
5	13,7 - 0,5	96	5	13,2 - 0,1	99
$m_{diff} = 1,1 \text{ dt/ha}$			6	12,3 - 1,0	92
			7	14,0 + 0,7	105
			8	15,1 + 1,8	114
			9	13,8 + 0,5	104
			10	13,0 - 0,3	98
			$m_{diff} = 1,2 \text{ dt/ha}$		

Avkastningen inom försöket var låg och ojämn. Genom att plöjningsriktningen lagts i det närmaste parallellt med diken är resultaten från försöket mindre tillförlitliga. De ovan redovisade skördere-sultaten liksom granskningen av de primära skördesiffrorna ger emellertid ej någon antydning om att det skulle föreligga en skördenedsättning mellan diken.

Observationer: Upptorkningen var sämre inom områden med stort dikesavstånd. Vid skörden var markens bärkraft god och lika över hela försöket.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	36	27	31	42	35	52	59	76	43	58	51	57	567
Årets nederbörd	19	26	9	27	25	66	59	109	35	43	120	18	556

Vindö. År 1963

Försöksvärd: Godsägare Carl Malmberg, Vindö, Valdemarsvik
 Matj.: Mycket mullrik styv lera
 Alv: Mycket styv lera

Gröda: Korn

Avståndsförsök

Dikesavstånd 16 m			Dikesavstånd 32 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	18,5	100	1	20,6	100
2	18,3 - 0,2	99	2	21,3 + 0,7	103
3	19,0 + 0,5	103	3	22,0 + 1,4	107
4	18,7 + 0,2	101	4	22,5 + 1,9	109
5	18,3 - 0,2	99	5	21,9 + 1,3	106
$m_{diff} = 0,9 \text{ dt/ha}$			6	22,0 + 1,4	107
			7	22,1 + 1,5	107
			8	23,5 + 2,9	114
			9	23,7 + 3,1	115
			10	24,0 + 3,4	117
			$m_{diff} = 1,3 \text{ dt/ha}$		

Någon skördenedsättning mellan diken har ej erhållits vid det mindre dikesavståndet. Det större avståndet visar en ökad avkastning mot mittområdet mellan diken. En granskning av de primära skärde-siffrorna från försöket ger emellertid inte någon antydning om att de resultat som här framkommit skulle kunna tolkas så, att den extensivare dikningen skulle ge en högre avkastning. Det förekom rikligt med kvickrot inom vissa delar av försöksområdet. En riktigare slutsats torde vara, att dikesavståndet ej påverkat avkastningen i årets försök.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	36	27	31	42	35	52	59	76	43	58	51	57	567
Årets nederbörd	19	26	9	27	25	66	59	109	35	43	120	18	556

Almungs. År 1963
 Gotlands län
 Försöksvärd: Lantbr. Bertil Jakobsson, Bosarve, Stånga
 Matj.:
 Alv:

Diupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,5 meter vid parcell 8. I försöket ingår 4 upprepningar. Dikesavståndet är 20 m.

Gröda: Foderrotfrukter

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1,2 m	554,1	100
2		605,1 + 51,0	109
3		549,1 - 5,0	99
4		573,0 + 18,9	103
5		564,3 + 10,2	102
6		583,2 + 29,1	105
7		551,2 - 2,9	99
8	0,5 m	625,6 + 71,5	113

$m_{diff} = 26,4 \text{ dt/ha}$

Dikesdjupet synes ej ha påverkat avkastningen i årets försök. De variationer i skördevärdenas storlek som erhållits ligger helt inom felgränserna.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	47	32	34	39	32	40	58	71	55	58	67	58	591
Årets nederbörd	51	40	34	20	8	47	46	96	53	60	62	19	536

Svie. År 1963

Försöksvärd: Lantbr. Henry Siggelin, Ringome Alva, Hemse

Matj.: Mättligt mullhaltig lättare mellanlera

Alv: Mellanlera

Gröda: Korn

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 20 m</u>				<u>Dikesavstånd 80 m</u>			
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal		SkParc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	
1	16,2	100		1	17,0	100	
2	14,0 - 2,2	86		2	15,8 - 1,2	93	
3	14,5 - 1,7	90		3	16,4 - 0,6	96	
4	15,2 - 1,0	94		4	17,5 + 0,5	103	
5	15,6 - 0,6	96		5	19,7 + 2,7	116	
				6	19,4 + 2,4	114	
				7	19,5 + 2,5	115	
				8	19,0 + 2,0	112	
				9	17,0 ± 0,0	100	
				10	18,2 + 1,2	107	

$m_{diff} = 0,8 \text{ dt/ha}$

$m_{diff} = 2,2 \text{ dt/ha}$

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek i mera betydande grad. De utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon klart framträdande skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: 80-metersavståndet var märkbart sämre upptorkat vid fältets tillbrukning och sådd. Skillnaden var emellertid inte så stor, att den utgjorde något hinder vid dessa arbetens genomförande. Vid skörden var markens bärkraft sämre inom området med stort dikesavstånd. Någon skillnad ur bärlighetssynpunkt framträdde ej vid höstplöjningen.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	41	29	32	33	28	30	52	75	49	54	61	51	535
Årets nederbörd	27	33	39	30	7	47	38	95	66	48	56	15	501

Ausås. År 1963

Försöksvärd: Lantbr. Gunnar Persson, Ausås prästgård, Spannarp

Matj.: Mullfattig moig sand

Alv: Moig sand

Gröda: Korn

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	22,6	100	1	23,3	100
2	22,7 + 0,1	100	2	23,1 - 0,2	99
3	22,3 - 0,3	99	3	22,7 - 0,6	97
4	21,8 - 0,8	96	4	22,4 - 0,9	96
5	22,1 - 0,5	98	5	23,2 - 0,1	100
$m_{diff} = 0,6 \text{ dt/ha}$			6	22,4 - 0,9	96
			7	22,9 - 0,4	98
			8	23,6 + 0,3	101
			9	23,0 - 0,3	99
			10	23,8 + 0,5	102
			$m_{diff} = 0,7 \text{ dt/ha}$		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek i mera betydande grad. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	54	38	36	47	43	67	72	93	59	65	62	62	698
Årets nederbörd	12	14	44	66	18	76	107	150	71	129	133	11	831

Iranarp. År 1963Försöksvärd: Lantbr. Nils Andreassonsstorbhus, Iranarp, Åstorp

Matj.: Något mullhaltig styv lera

Alv: Styv lera

Gröda: Havre

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 10 m</u>			<u>Dikesavstånd 30 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	15,1	100	1	15,4	100
2	16,3 + 1,2	108	2	16,1 + 0,7	105
3	16,4 + 1,3	109	3	16,1 + 0,7	105
$m_{diff} = 0,4 \text{ dt/ha}$			4	16,1 + 0,7	105
			5	17,5 + 2,1	114
			6	16,5 + 1,1	107
			7	17,2 + 1,8	112
			8	16,6 + 1,2	108
			9	18,1 + 2,7	118
			$m_{diff} = 1,4 \text{ dt/ha}$		

Ogynnsamma förhållanden i samband med värbruket i förening med försommartorka gav ojämn uppkomst och låg avkastning. Av skördesiffrorna framgår, att avkastningen är något lägre invid dikena än mitt mellan dem. Vid det mindre avståndet är avkastningsskillnaden statistiskt säker. Någon närmare förklaring här-till kan inte lämnas.

Med de avkastningsresultat som erhållits i årets försök synes det större dikesavståndet ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	55	40	38	48	50	59	83	106	67	63	66	66	741
Årets nederbörd	12	14	44	66	18	76	107	150	71	129	133	11	831

Malmöhus län

Nybo gård. År 1963

Försöksvärd: Godsägare Gösta Hofvendahl, Nybo gård, Mjöhult

Matj.: Något mullhaltig lerig sand

Alv: Svagt lerig sand

Gröda: Höstkorn

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 12 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	36,2	100
2	33,1 - 3,1	91
3	32,3 - 3,9	89
4	32,0 - 4,2	88
5	31,6 - 4,6	87

 $m_{diff} = 0,8 \text{ dt/ha}$

En statistiskt säker skördenedsättning mellan dikena har erhållits. Den högre avkastning som ett mindre dikesavstånd än det i försöket prövade skulle ha givit hade emellertid inte motsvarat den ökade årskostnaden för denna dikning.

Observationer: Fältet har visat jämn upptorkning och god markbärighet.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	45	33	29	41	43	58	76	83	55	62	55	55	635
Årets nederbörd	5	9	40	59	24	81	122	126	78	93	126	10	773

Rosendal. År 1963

Försöksvärd: Friherre Gerard Bennet, Rosendals gods, Mörarp

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Djupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,5 meter vid parcell 8. I försöket ingår 5 upprepningar. Dikesavståndet är 10 meter.

Gröda: Vårvete

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1,2 m	13,5	100
2		13,7 + 0,2	102
3		10,1 - 3,4	75
4		12,1 - 1,4	90
5		12,2 - 1,3	90
6		12,6 - 0,9	93
7		12,4 - 1,1	92
8	0,5 m	13,1 - 0,4	97

 $m_{diff} = 1,5 \text{ dt/ha}$

På grund av ogynnsamma förhållanden under vårperioden med sen sådd och dålig uppkomst är avkastningen i försöket låg. Någon inverkan av olika dikesdjup kan ej spåras. Den variation i skördvärdenas storlek som erhållits ligger helt inom felgränserna.

Observationer: Några klara skillnader i markens upptorkning eller bärkraft vid olika dikesdjup har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	45	33	29	41	43	58	76	83	55	62	55	55	635
Årets nederbörd	5	9	40	59	24	81	122	126	78	93	126	10	773

Svenstorp. År 1963

Försöksvärd: Friherre Th. G. Gyllenkrok, Björnstorp

Matj.: Mullfattig sandig moränlättilera

Alv: Lättare moränmellanlera

Gröda: Höstvete

Dikesavstånd 16 m			Dikesavstånd 32 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	44,6	100	1	46,7	100
2	45,6 + 1,0	102	2	44,2 - 2,5	95
3	45,1 + 0,5	101	3	46,1 - 0,6	99
4	48,1 + 3,5	108	4	45,2 - 1,5	97
5	45,3 + 0,7	102	5	43,9 - 2,8	94
$m_{diff} = 1,0 \text{ dt/ha}$			6	45,7 - 1,0	98
			7	44,6 - 2,1	96
			8	45,2 - 1,5	97
			9	46,5 - 0,2	100
			10	47,0 + 0,3	101
			$m_{diff} = 1,6 \text{ dt/ha}$		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek i mera betydande grad. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Vid besiktning av fältet den 18 april kunde en tydlig skillnad i markens bärkraft vid olika dikesavstånd konstateras. Vid de långa avstånden sjönk man ned ca 5 cm, när man gick över fältet, men på de korta avstånden bar marken bra. Marken var tillslammad i ytan inom områden med stort dikesavstånd medan den småkokiga strukturen fanns kvar på de korta avstånden. Skillnaderna i markens bärkraft utjämnades till tiden för vårbruket. Några olikheter i samband med skörd och höstplöjning framträdde ej.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	45	36	32	41	40	56	68	77	50	57	59	55	616
Årets nederbörd	6	12	27	38	14	88	63	125	69	89	114	8	653

Bro. År 1963

Göteborgs-och Bohus län

Försöksvärd: Bröderna Hansson, Bro, Skredsvik

Matj.: Något mullhaltig moig lättlera

Alv: Lättare mellanlera

Gröda: Havre

Avståndsförsök

Dikesavstånd 16 m			Dikesavstånd 32 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	35,5	100	1	36,5	100
2	34,1 - 1,4	96	2	34,1 - 2,4	93
3	32,3 - 3,2	91	3	33,7 - 2,8	92
4	31,9 - 3,6	90	4	32,3 - 4,2	88
5	32,9 - 2,6	93	5	32,0 - 4,5	88
$m_{diff} = 0,9 \text{ dt/ha}$			6	31,8 - 4,7	87
			7	30,4 - 6,1	83
			8	29,8 - 6,7	82
			9	29,0 - 7,5	79
			10	28,9 - 7,6	79
			$m_{diff} = 1,0 \text{ dt/ha}$		

Klart framträdande skördenedsättningar mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Utslagen kan betecknas som statistiskt fullt säkra. Med de avkastningsresultat som erhållits i årets försök, synes det mindre dikesavståndet vara att föredraga.

Observationer: Någon mera betydande skillnad mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	68	49	48	46	52	57	69	99	73	100	66	76	823
Årets nederbörd	1	2	18	25	79	55	64	242	80	103	135	26	830

Ledum. År 1963

Försöksvärd: Lantbr. Sven Aronsson, Ledum, Rabbalshede

Matj.: Mullrik lättare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Havre

Avståndsförsök

Dikesavstånd 16 m			Dikesavstånd 32 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	19,4	100	1	19,1	100
2	18,2 - 1,2	94	2	17,1 - 2,0	90
3	12,7 - 6,7	65	3	15,3 - 3,8	80
4	12,0 - 7,4	62	4	13,5 - 5,6	71
5	12,0 - 7,4	62	5	12,7 - 6,4	66
$m_{diff} = 1,2 \text{ dt/ha}$			6	10,8 - 8,3	57
			7	10,2 - 8,9	53
			8	9,4 - 9,7	49
			9	9,1 - 10,0	48
			10	9,1 - 10,0	48
			$m_{diff} = 1,2 \text{ dt/ha}$		

Stora skördedepressioner mellan dikena har erhållits vid båda dikesavstånden. Utslagen kan betecknas som statistiskt fullt säkra. Med de avkastningsresultat som erhållits i årets försök synes ett dikesavstånd av ned till 10 meter betala sig.

Observationer: På grund av riklig nederbörd kunde fältet ej plöjas hösten 1962. Vid plöjningen våren 1963 förelåg en betydande skillnad i upptorkning vid olika dikesavstånd. Vid vårbrukets början den 1 juni var jorden fortfarande fuktigare och tyngre inom områden med stort dikesavstånd. Sådden utfördes den 4 juni. Den låga avkastningen beror delvis på den sena och ogynnsamma våren.

Vid skörden, som utfördes den 1 nov. efter en osedvanligt nederbördsrik höst, framträdde en mycket stor skillnad i markens bärkraft vid olika dikesavstånd. Marken bar relativt bra mellan dikena på 16-metersavstånden medan 32-metersavstånden var så uppblötta, att skördetröskan endast med svårighet kunde ta sig fram.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	50	34	40	40	47	52	60	98	58	76	65	60	680
Årets nederbörd	1	2	18	25	79	55	64	242	80	103	135	26	830

Skär. År 1963

Försöksvärd: Hemmansägare Ivar Carlsson, Skär, Skee

Matj.: Mättligt mullhaltig molättlera

Alv: Styvare mellanlera

Gröda: Havre

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	30,7	100	1	29,0	100
2	31,0 + 0,3	101	2	28,0 - 1,0	97
3	30,4 - 0,3	99	3	26,5 - 2,5	91
4	30,4 - 0,3	99	4	25,5 - 3,5	88
5	29,3 - 1,4	95	5	25,1 - 3,9	87
$m_{diff} = 0,9 \text{ dt/ha}$			6	24,2 - 4,8	83
			7	24,3 - 4,7	84
			8	24,0 - 5,0	83
			9	24,4 - 4,6	84
			10	23,8 - 5,2	82
			$m_{diff} = 0,8 \text{ dt/ha}$		

En betydande skördenedsättning mellan dikena har erhållits vid det större dikesavståndet. Utslaget kan betecknas som statistiskt säkert. Med de skörderesultat som erhållits i årets försök är det mindre dikesavståndet klart att föredraga.

Observationer: Fältet torkade upp för sädd 4-5 dagar senare på 32-metersavstånden. Jorden var här mindre tjänlig och det var svårt att genom harvning få till stånd en lämplig såbbädd. Vid skörden och höstplöjningen var marken betydligt mera uppblött på 32-metersavstånden och markens bärkraft var dålig inom dessa delar av fältet.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	58	47	45	46	45	57	69	98	66	75	69	63	738
Årets nederbörd	1	9	22	42	81	36	44	185	98	102	142	16	778

Tingvalls egendom. År 1963

Försöksvärd: Göteborgs- och Bohus läns Hushållningssällskap

Matj.: Mättligt mullhaltig moig lättlera

Alv: Lättare mellanlera

Gröda: Korn

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 24 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	29,5	100	1	32,1	100
2	28,4 - 1,1	96	2	23,4 - 8,7	73
3	23,2 - 6,3	79	3	19,6 - 12,5	61
4	20,5 - 9,0	69	4	16,7 - 15,4	52
5	19,0 - 10,5	64	5	16,7 - 15,4	52
$m_{diff} = 1,4 \text{ dt/ha}$			6	15,7 - 16,4	49
			7	14,8 - 17,3	46
			$m_{diff} = 1,8 \text{ dt/ha}$		

Stora skördedepressioner mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Utslagen kan betecknas som statistiskt fullt säkra. Med de avkastningsresultat som erhållits i årets försök, synes ett dikesavstånd av ned till 8 meter betala sig.

Observationer: Försöksfältet trädades sommaren 1963. På grund av den regniga väderleken kunde trädesbearbetningen endast med svårighet genomföras. När höstsådden skulle utföras, kunde de delar av fältet som var dikade med det mindre dikesavståndet med viss möda besås. Inom områden med det större avståndet körde traktorn fast och sådden kunde ej fullföljas.

På grund av osedvanligt djup tjäle blev våren 1964 sen. Den höstsäd som sätts harvades upp den 30 maj. Någon större skillnad i upptorkning vid olika dikesavstånd framträdde då ej. Sommaren blev rekordregnig, vilket förklarar de kraftiga utslagen för dikningen i grödan. Skörden kunde utföras utan svårigheter den 22 sept. efter en period med uppehållsväder. Vid höstplöjningen var markens

bärkraft sämre inom områden med det större dikesavståndet. Det var dock möjligt att genomföra arbetet utan fastkörning.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	50	34	40	40	47	52	60	98	58	76	65	60	680
Årets nederbörd	0	1	16	54	57	32	29	206	68	117	110	26	716

Älvsborgs län

Assmundstorp. År 1963

Försöksvärd: Lantbr. Åke Hagaeus, Assmundstorp, Brälanda

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Älv: Styv lera

Dikesavstånd: 16 och 32 meter.

Observationer: Försöksfältet har under året trädats. Områdena med stort dikesavstånd torkade upp betydligt senare än övriga delar av fältet. På grund av den rikliga nederbörden kunde fältet ej höstsås.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	40	26	30	40	47	54	58	84	54	73	64	44	614
Årets nederbörd	2	10	19	43	70	78	49	132	61	80	128	31	703

Forstena. År 1963

Försöksvärd: Lantbr. Nils Dahlgren, Forstena, Vargön

Matj.: Mullrik styvare mellanlera

Älv: Styv lera

Gröda: Vall II

Avståndsförsök

1. Resultat enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena

	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 16 m	86,0	100
"- 24 m	81,3 - 4,7	95
"- 32 m	71,2 -14,8	83

 $m_{\text{diff}} = 6,0$ dt hö/ha

2. Bandförsök

Dikesavstånd 16 m			Dikesavstånd 32 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	66,4	100	1	64,3	100
2	62,5 - 3,9	94	2	59,8 - 4,5	93
3	58,9 - 7,5	89	3	56,5 - 7,8	88
4	57,5 - 8,9	87	4	54,8 - 9,5	85
5	57,2 - 9,2	86	5	53,0 -11,3	82
			6	53,5 -10,8	83
			7	53,5 -10,8	83
			8	52,1 -12,2	81
			9	50,3 -14,0	78
			10	48,6 -15,7	76

 $m_{\text{diff}} = 1,8$ dt hö/ha $m_{\text{diff}} = 2,2$ dt hö/ha

Av resultaten enligt den äldre försöksmetodiken framgår, att avkastningen avtager med ökat dikesavstånd. Tendens till statistiskt säkert utslag föreligger.

I bandförsöket har det erhållits skördenedsättningar mellan dikena vid båda dikesavstånden. Utslagen kan betecknas som statistiskt säkra. Med de avkastningsresultat som erhållits i årets försök, synes det mindre dikesavståndet vara att föredraga.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller lårkraft har ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	57	42	38	47	47	58	68	100	69	83	73	62	744
Årets nederbörd	9	10	44	49	68	63	75	131	60	79	148	36	772

Skerrud. År 1963Försöksvärd: Lantbr. Karl Erik Falk, Skerrud, Åsteboborg

Matj.: Mättligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Havre

Djupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,5 meter vid parcell 8. I försöket ingår 6 upprepningar. Dikesavståndet är 15 meter.

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1,2 m	28,9	100
2		27,5 - 1,4	95
3		28,1 - 0,8	97
4		27,6 - 1,3	96
5		27,4 - 1,5	95
6		27,9 - 1,0	97
7		27,1 - 1,8	94
8	0,5 m	25,6 - 3,3	89

 $m_{\text{diff}} = 0,9 \text{ dt/ha}$

Av skördesiffrorna framgår, att den djupare dikningen givit något högre avkastning. Tendens till statistiskt säkert utslag föreligger.

Observationer: Områdena med djup dikning torkade upp snabbare på våren. Detta framträdde mycket tydligt. Tidsskillnaden utjorde ca en vecka. Vid vårbruket redde sig den djupt dikade jorden avsevärt bättre. De grunt dikade områdena hade föregående höst varit betydligt blötare, varför plöjningen inom dessa delar blev sämre utförd.

Vid skörden var marken någorlunda fast. Bärkraften var dock något sämre inom områden med grund dikning, och det var nödvändigt att undvika dessa delar av fältet vid bortkörningen av spannmålen. Vid höstplöjningen var bärigheten och därmed framkomligheten klart sämre vid grund dikning, och det märktes att jorden där var mera sammanpackad i skördetröskspåren.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	40	26	30	40	47	54	58	84	54	73	64	44	614
Årets nederbörd	2	10	19	43	70	78	49	132	61	80	128	31	703

Iveten. År 1963Försöksvärd: Lantbr. Karl Andersson, Iveten, Brålanda

Matj.: Mättligt mullhaltig mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Havre

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 6,5 m</u>				<u>Dikesavstånd 17 m</u>			
Parc. nr	från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr	från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1		41,5	100	1		40,7	100
2		38,7 - 2,8	93	2		37,8 - 2,9	93
3		38,0 - 3,5	92	3		37,7 - 3,0	93
				4		37,1 - 3,6	91
				5		37,7 - 3,0	93
				6		37,5 - 3,2	92

 $m_{\text{diff}} = 0,9 \text{ dt/ha}$ $m_{\text{diff}} = 1,1 \text{ dt/ha}$

Skördenedsättningar mellan dikena har erhållits vid båda dikesavstånden. Den högre avkastning som det mindre avståndet givit motsvarar emellertid ej den ökade årskostnaden för denna dikning. Det större avståndet kan därför i årets försök sägas ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	40	26	30	40	47	54	58	84	54	73	64	44	614
Årets nederbörd	2	10	19	43	70	78	49	132	61	80	128	31	703

Djupedal. År 1963

Försöksvärd: Arr. Erik Larsson och Karl Gustav Danielsson, Tyskagården, Lovene

Matj.: Måttligt mullhaltig lerig grovmo

Alv: Lerig grovmo

Djupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,5 meter vid parcell 8. I försöket ingår 4 upprepningar. Dikesavstånd 13 m. Gröda: Havre

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1,2 m	36,3	100
2		38,0 + 1,7	105
3		37,1 + 0,8	102
4		36,9 + 0,6	102
5		38,2 + 1,9	106
6		37,2 + 0,9	103
7		38,3 + 2,0	106
8	0,5 m	37,4 + 1,1	103

m_{diff} = 1,7 dt/ha

Variationen i dikesdjup synes ej ha påverkat avkastningens storlek i årets försök.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	32	23	25	39	42	57	66	97	54	68	50	38	593
Årets nederbörd	13	10	7	24	40	67	58	112	49	53	86	7	526

Gamla Karstorp. År 1963

Försöksvärd: Bröderna Fagerberg, Gamla Karstorp, Korsberga

Matj.: Måttligt mullhaltig mellanlera

Alv: Styv lera

Djupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,5 meter vid parcell 8. I försöket ingår 6 upprepningar. Dikesavstånd 13 m. Gröda: Höstvete

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1,2 m	36,6	100
2		34,0 - 2,6	93
3		32,9 - 3,7	90
4		32,3 - 4,3	88
5		32,5 - 4,1	89
6		32,4 - 4,2	89
7		32,0 - 4,6	87
8	0,5 m	32,4 - 4,2	89

m_{diff} = 1,2 dt/ha

Av skördesiffrorna framgår, att den djupare dikningen givit en något högre avkastning. Utslaget kan anges som statistiskt säkert.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	27	21	23	31	41	64	65	90	53	62	50	39	556
Årets nederbörd	17	12	6	30	39	47	70	66	45	58	97	4	491

Gammelstorp. År 1963

Försöksvärd: Agronom Sven Axelsson, Gammelstorps säteri, Skövde

Matj.: Mättligt mullhaltig mjällera

Alv: Styv lera

Gröda: Havre

Avståndsförsök inom ett förhållandevis plant område (marklutning mindre än 15:1000)

1. Resultat enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över diken

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 10 m	29,2	100
" 16 m	28,1 - 1,1	96
" 24 m	29,9 + 0,7	102
" 48 m x)	27,8 - 1,4	95

$m_{diff} = 1,3 \text{ dt/ha}$

2. Bandförsök

<u>Dikesavstånd 10 m</u>			<u>Dikesavstånd 16 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	27,8	100	1	24,8	100
2	26,7 - 1,1	96	2	23,9 - 0,9	96
3	26,8 - 1,0	96	3	24,2 - 0,6	98
			4	25,5 + 0,7	103
			5	25,7 + 0,9	104

$m_{diff} = 1,0 \text{ dt/ha}$

$m_{diff} = 0,8 \text{ dt/ha}$

<u>Dikesavstånd 24 m</u>			<u>Dikesavstånd 48 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	27,8	100	1	25,9	100
2	27,4 - 0,4	99	2	26,5 + 0,6	102
3	26,7 - 1,1	96	3	25,2 - 0,7	97
4	28,2 + 0,4	101	4	24,8 - 1,1	96
5	28,2 + 0,4	101	5	25,1 - 0,8	97
6	25,7 - 2,1	92	6	25,0 - 0,9	97
7	28,9 + 1,1	104	7	27,6 + 1,7	107
			8	26,0 + 0,1	100
			9	24,8 - 1,1	96
			10	24,2 - 1,7	93
			11	24,8 - 1,1	96
			12	26,5 + 0,6	102
			13	25,9 + 0,0	100
			14	26,2 + 0,3	101
			15	27,3 + 1,4	105

$m_{diff} = 0,9 \text{ dt/ha}$

$m_{diff} = 1,6 \text{ dt/ha}$

x) Parcellerna är ej placerade så att de anger medelskörden för dikesavståndet i fråga. De är uttagna på en sträcka av 30 meter i mittområdet mellan diken.

Av resultaten enligt den äldre försöksmetodiken framgår, att dikesavståndet ej i nämnvärd grad påverkat avkastningen. Den variation i skördevärdena som erhållits ligger helt inom felgränserna.

Bandförsöket visar ej några skördenedsättningar mellan dikena.

Sammanfattningsvis kan sägas, att variationen i dikesavstånd ej synes ha påverkat avkastningen i årets försök.

Observationer: Under den tidiga våren visade 48-metersavstånden en sämre upptorkning. Vid tiden för vårbrukets början hade upptorkningsskillnaderna i stor utsträckning utjämnats, men fortfarande visade i vissa fall de extensivt dikade områdena en sämre upptorkning. Några skillnader i markens bärkraft framträdde ej i samband med skörden.

Avståndsförsök inom område med stark marklutning (ca 40:1000)

1. Resultat enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena.

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 16 m	23,5	100
Stamdikning x)	26,6 - 2,9	90
m _{diff} = 0,4 dt/ha		

De stamdikade områdena har givit lägre skörd. Utslaget kan anges som statistiskt säkert.

Observationer: Under den tidiga våren visade de stamdikade områdena en sämre upptorkning. Vid tiden för vårbrukets början hade upptorkningsskillnaderna i stor utsträckning utjämnats, men fortfarande visade i vissa fall de extensivt dikade områdena en sämre upptorkning. Några skillnader i markens bärkraft framträdde ej i samband med skörden.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	44	33	37	47	43	63	70	94	57	67	52	54	661
Årets nederbörd	16	13	12	27	27	81	80	73	53	68	120	10	580

Gunnarstor. År 1963

Försöksvärd: Godsägare W. Wahlström, Gunnarstorp, Flakeberg

Matj.: Mättligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Havre

Avståndsförsök

Dikesavstånd 16 m			Dikesavstånd 32 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	37,0	100	1	36,0	100
2	37,6 + 0,6	102	2	36,3 + 0,3	101
3	36,5 - 0,5	99	3	34,3 - 1,7	95
4	37,7 + 0,7	102	4	35,2 - 0,8	98
5	36,9 - 0,1	100	5	33,2 - 2,8	92
m _{diff} = 0,8 dt/ha			6	33,8 - 2,2	94
			7	32,8 - 3,2	91
			8	33,0 - 3,0	92
			9	32,5 - 3,5	90
			10	32,6 - 3,4	91
			m _{diff} = 0,9 dt/ha		

Dikesavstånd 80 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	36,9	100
2	34,3 - 2,6	93
3	29,7 - 7,2	80
4	22,4 -14,5	61
5	24,2 -12,7	66
6	22,4 -14,5	61
7	21,1 -15,8	57
8	20,7 -16,2	56
9	19,0 -17,9	51
10	17,7 -19,2	48
m _{diff} = 4,7 dt/ha		

x) Detta försöksmoment består av ca 0,5 ha stora områden avgränsade av dräneringsledningar men för övrigt odikade.

Av resultaten framgår att 16-metersavståndet ej givit någon skördedepression mellan diken. 32-metersavstånden visar en viss skördenedsättning. Denna kan anges som statistiskt säker. Den extremt extensiva 80-metersdikningen har givit en avkastning inom mittområdet mellan diken, som endast uppgår till ca 50 procent av skörden i dikenas närhet. Med de avkastningsresultat som erhållits i årets försök synes ett dikesavstånd av ned till 20 meter betala sig.

Observationer: Efter riklig nederbörd i början av maj framträdde ganska tydliga upptorkningsskillnader mellan olika dikesavstånd. 16-metersavstånden visade den snabbaste upptorkningen under det att 80-metersdikningen var helt stillfredsställande. Vid vårbruket beredde det svårigheter att bruka till jorden inom denna del av försöksfältet. Även inom mittområdet på 32-metersavståndet var strukturen och brukningsmöjligheterna sämre.

Markens bärkraft var god vid skörden och höstplöjningen.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	32	23	25	39	42	57	68	97	54	68	50	38	593
Årets nederbörd	8	8	6	21	62	50	56	116	49	62	105	13	556

Lantbrukshögskolans jordbruksegendom Lanna. År 1963

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Djupförsök I

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,6 meter vid parcell 8. I försöket ingår 3 upprepning r. Dikesavstånd 22 meter.

Gröda: Havre

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1,2 m	30,5	100
2		28,2 - 2,3	92
3		27,7 - 2,8	91
4		28,2 - 2,3	92
5		28,6 - 1,9	95
6		29,1 - 1,4	95
7		28,4 - 2,1	93
8	0,6 m	28,5 - 2,0	93

$m_{diff} = 1,0 \text{ dt/ha}$

Variationen i dikesdjup synes ej ha påverkat avkastningens storlek i årets försök.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

Djupförsök II

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,6 meter vid parcell 8. I försöket ingår 6 upprepning r. Dikesavstånd 22 meter.

Gröda: Höstraps

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1,2 m	15,0	100
2		15,0 ± 0,0	100
3		14,9 - 0,1	99
4		13,8 - 1,2	92
5		14,3 - 0,7	95
6		14,5 - 0,5	97
7		14,7 - 0,3	98
8	0,6 m	13,6 - 1,4	91

$m_{diff} = 0,8 \text{ dt/ha}$

En tendens till minskad avkastning med avtagande dikesdjup kan spåras i årets försök. Utslaget kan dock ej anges som statistiskt säkert.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

Kombinerat diknings- och såtidsförsök IDelförsök 1 (dikesavstånd 16 och 32 meter)Resultat av olika såtider

		<u>Dikesavstånd 16 m</u>		<u>Dikesavstånd 32 m</u>	
		Skörd dt/ha	Rel. tal	Skörd dt/ha	Rel. tal
Såtid ^{x)}	A (3/5)	28,4	100	28,0	100
	B (8/5)	29,8 + 1,4	105	30,2 + 2,2	108
	C (13/5)	30,0 + 1,6	106	29,7 + 1,7	106
	D (18/5)	30,6 + 2,2	108	30,5 + 2,5	109
		$m_{diff} = 0,6 \text{ dt/ha}$		$m_{diff} = 0,6 \text{ dt/ha}$	

Jämförelse mellan avkastningens storlek vid bästa såtid på 16 och 32-metersavstånden

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 16 m	30,6	100
- " - 32 m	30,5 - 0,1	100
$m_{diff} = 0,3 \text{ dt/ha}$		

Den första såtiden har givit lägre avkastning än övriga såtider. Avkastningsskillnaden kan anges som statistiskt säker. Orsaken till den lägre avkastningen är emellertid, att det i samband med höstplöjningen genom förbiseende kom att brukas ned avsevärt mera halm på parceller med såtid A, varigenom växtbetingelserna här blev sämre än inom övriga delar av fältet. Det erhållna utslaget är således missvisande.

Jämförelsen mellan avkastningens storlek vid bästa såtid på 16 och 32-metersavstånden visar ingen skillnad i avkastning.

Delförsök II (dikesavstånd 16 och 80 meter)Resultat av olika såtider

		<u>Dikesavstånd 16 m</u>		<u>Dikesavstånd 80 m</u>	
		Skörd dt/ha	Rel. tal	Skörd dt/ha	Rel. tal
Såtid A (3/5)		28,1	100	23,3	100
	B (8/5)	29,6 + 1,5	105	25,0 + 1,7	107
	C ((13/5)	19,7 + 1,6	106	24,3 + 1,0	104
	D (18/5)	30,2 + 2,1	107	24,6 + 1,3	106
		$m_{diff} = 0,5 \text{ dt/ha}$		$m_{diff} = 0,7 \text{ dt/ha}$	

Jämförelse mellan avkastningens storlek vid bästa såtid på 16 och 80-metersavstånden

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 16 m	30,2	100
- " - 80 m	25,0 - 5,2	83
$m_{diff} = 0,6 \text{ dt/ha}$		

Den första såtiden har givit lägre avkastning än övriga såtider. Avkastningsskillnaden kan anges som statistiskt säker. Orsaken härtill är densamma som ovan anförts beträffande delförsök I.

Jämförelsen mellan avkastningens storlek vid bästa såtid på 16 och 80-metersavstånden visar en högre skörd för 16-metersavståndet. Utslaget kan anges som statistiskt säkert.

Som sammanfattning av avkastningsresultaten från de båda delförsöken kan sägas, att såtiden ej påverkat avkastningen i årets försök. Jämförelsen mellan olika dikesavstånd visar att 80-metersavståndet givit en avsevärt lägre avkastning än övriga i försöket ingående dikesavstånd.

x) För såtid A väljes den tidpunkt, då det minsta dikesavståndet är upptorkat och våren är så långt framskriden, att det är möjligt att börja så. Såtid B, C och D följer sedan med 5 dagars mellanrum. Vid ogynnsam väderlek sker sådden den efter 5 dagar första lämpliga dag för sådd. Brukningen sker i direkt samband med sådden.

Observationer:

Såtid	Brukning o. sådd	Uppkomst	Avgång	Skörd
A	3 maj	22 maj	5 juli	10 sept.
B	6 maj	24 maj	9 juli	10 sept.
C	13 maj	29 maj	12 juli	10 sept.
D	16 maj	29 maj	16 juli	10 sept.

På grund av ringa nederbörd förelåg det knappast några skillnader i upptorkning mellan de i försöket ingående olika dikningsintensiteterna under våren.

I samband med skörden visade 80-metersdikningen en mycket dålig bärighet. Det stod vatten inom dessa delar av fältet och vissa parceller fick skördas med lie. Vid höstplöjningen var förhållandena likartade.

Kombinerat diknings- och såtidsförsök IIDelförsök 1 (dikesavstånd 16 och 32 meter)

Gröda: Vitsenap

Resultat av olika såtider

Såtid x)	<u>Dikesavstånd 16 m</u>		<u>Dikesavstånd 32 m</u>	
	Skörd dt/ha	Rel. tal	Skörd dt/ha	Rel. tal
A (13/5)	5,6	100	5,7	100
B (18/5)	5,8 + 0,2	104	5,2 - 0,5	91
C (22/5)	5,8 + 0,2	104	5,8 + 0,1	102
D (27/5)	5,7 + 0,1	102	5,4 - 0,3	95
	$m_{diff} = 0,6 \text{ dt/ha}$		$m_{diff} = 0,7 \text{ dt/ha}$	

Jämförelse mellan avkastningens storlek vid bästa såtid på 16 och 32-metersavstånden

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 16 m	5,8	100
"- 32 m	5,8 ± 0,0	100
$m_{diff} = 0,2 \text{ dt/ha}$		

De skillnader i avkastning mellan olika såtider som erhållits ligger helt inom felgränserna och kan ej tillmätas någon betydelse.

Jämförelsen mellan avkastningens storlek vid bästa såtid på 16 och 32-metersavstånden visar ingen skillnad i avkastning.

Delförsök II (dikesavstånd 16 och 80 meter)Resultat av olika såtider

Såtid	<u>Dikesavstånd 16 m</u>		<u>Dikesavstånd 80 m</u>	
	Skörd dt/ha	Rel. tal	Skörd dt/ha	Rel. tal
A (13/5)	6,5	100	4,7	100
B (18/5)	6,9 + 0,4	106	4,3 - 0,4	91
C (22/5)	5,4 - 0,9	83	4,0 - 0,7	85
D (27/5)	5,4 - 0,9	83	3,9 - 0,8	83
	$m_{diff} = 0,7 \text{ dt/ha}$		$m_{diff} = 0,7 \text{ dt/ha}$	

Jämförelse mellan avkastningens storlek vid bästa såtid på 16 och 80-metersavstånden

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 16 m	6,9	100
"- 80 m	4,7 - 2,2	68
$m_{diff} = 0,8 \text{ dt/ha}$		

x) För såtid A väljes den tidpunkt, då det minsta dikesavståndet är upptorkat och våren är så långt framskriden, att det är möjligt att börja så. Såtid B, C och D följer sedan med 5 dagars mellanrum. Vid ogynnsam väderlek sker sådden den efter 5 dagar första lämpliga dag för sådd. Brukningen sker i direkt samband med sådden.

Av resultaten framgår, att den tidiga sådden givit den högsta avkastningen vid såväl 16 som 80-metersdikningen. Detta resultat är också att förvänta med hänsyn till att den tidigaste såtiden inföll så sent som den 13 maj.

Jämförelsen mellan avkastningens storlek vid bästa såtid på 16 och 80-metersavstånden visar en högre skörd för 16-metersavståndet. Utslaget kan anges som statistiskt säkert.

Som sammanfattning av avkastningsresultaten från de båda delförsöken kan sägas, att den tidiga sådden givit den högsta avkastningen. Jämförelsen mellan olika dikesavstånd visar, att 80-metersavståndet givit en lägre avkastning än övriga i försöket ingående dikesavstånd.

Observationer:

Såtid	Brukning o. sådd	Upkomst	Blomning	Skörd
A	13 maj	18 maj	30 juni	10 okt.
B	18 maj	23 maj	30 juni	10 okt.
C	22 maj	26 maj	7 juli	10 okt.
D	27 maj	1 juni	12 juli	10 okt.

Någon nämnvärd skillnad i upptorkning vid olika dikesavstånd framträdde ej under våren. Vid skörden och höstplöjningen beredde 80-metersdikningen betydande svårigheter. En stor del av parcellerna måste skördas med lie.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	31	22	24	37	39	59	67	68	61	57	41	37	553
Årets nederbörd	13	10	7	24	40	67	58	112	49	53	86	7	526

Stommen. År 1963

Försöksvärd: Lantbr. Anders Palmstedt, Stommen, Lovene

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Styv lera

Gröda: Havre

Dikesavstånd 16 m			Dikesavstånd 32 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	32,6	100	1	31,7	100
2	32,7 + 0,1	100	2	31,2 - 0,5	98
3	31,9 - 0,7	98	3	30,5 - 1,2	96
4	31,8 - 0,8	98	4	31,9 + 0,2	101
5	32,9 + 0,3	101	5	32,1 + 0,4	101
$m_{diff} = 0,6 \text{ dt/ha}$			6	31,8 + 0,1	100
			7	32,6 + 0,9	103
			8	31,4 - 0,3	99
			9	31,6 - 0,1	100
			10	32,0 + 0,3	101
			$m_{diff} = 0,6 \text{ dt/ha}$		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	31	22	24	37	39	59	67	68	61	57	41	37	553
Årets nederbörd	13	10	7	24	40	67	58	112	49	53	86	7	526

Sunnersbergs prästgård. År 1963Försöksvärd: Bröderna Karlsson, Prästbolet, Tolsjö

Matj.: Måttligt mullhaltig moig lättlera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Korn

<u>Avståndsförsök</u>					
<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	30,3	100	1	32,0	
2	30,7 + 0,4	101	2	32,0 ± 0,0	
3	30,2 - 0,1	100	3	31,8 - 0,2	
4	30,9 + 0,6	102	4	33,0 + 1,0	
5	31,3 + 1,0	103	5	32,9 + 0,9	
$m_{diff} = 1,0 \text{ dt/ha}$			6	33,1 + 1,1	
			7	32,8 + 0,8	
			8	32,4 + 0,4	
			9	32,2 + 0,2	
			10	33,0 + 1,0	
			$m_{diff} = 0,9 \text{ dt/ha}$		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning framträdde ej under våren. Vid skörden var markens bärkraft sämre inom områden med det större dikesavståndet. I samband med höstplöjningen framträdde inga skillnader mellan de prövade dikningarna.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	32	23	29	38	39	55	66	89	53	65	49	43	581
Årets nederbörd	8	7	8	33	29	59	88	112	46	73	95	15	573

Sötåsen. År 1963Försöksvärd: Skaraborgs läns landsting, Sötåsens egendom, Töreboda

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Korn

<u>Avståndsförsök</u>					
<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	28,4	100	1	27,5	100
2	28,3 - 0,1	100	2	27,5 ± 0,0	100
3	28,3 - 0,1	100	3	27,9 + 0,4	101
4	28,3 - 0,1	100	4	27,9 + 0,4	101
5	29,9 + 1,5	105	5	28,3 + 0,8	103
$m_{diff} = 0,6 \text{ dt/ha}$			6	28,3 + 0,8	103
			7	29,2 + 1,7	106
			8	29,2 + 1,7	106
			9	28,7 + 1,2	104
			10	28,7 + 1,2	104
			$m_{diff} = 0,8 \text{ dt/ha}$		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek i mera betydande grad. De utslag som skördevärdena anger ligger inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Vid besiktning av fältet den 25 april visade områden med det större dikesavståndet en sämre upptorkning. Denna upptorkningsskillnad hade inte helt utjämnats till tiden för vårbruket (6 maj). Vid skörden var markens bärkraft avsevärt sämre inom områden med stort dikesavstånd. Det beredde svårigheter att över huvudtaget komma fram med skördetröskan inom dessa delar av fältet. Vid höstplöjningen var marken mycket uppblött. Några skillnader i bärkraft vid olika dikningar framträdde ej.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	33	22	27	38	41	59	71	81	47	54	42	39	554
Årets nederbörd	13	14	6	50	27	72	84	101	50	107	80	11	615

Tyskagården. År 1963

Försöksvärd: Bröderna Häggren, Tyskagården, Sk. Åsaka, Skara

Matj.: Mättligt mullhaltig lerig grovmo

Alv: Lerig grovmo

Gröda: Korn

Avståndsförsök					
Dikesavstånd 18 m			Dikesavstånd 36 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	26,9	100	1	29,4	100
2	27,1 + 0,2	101	2	29,5 + 0,1	100
3	27,4 + 0,5	102	3	29,6 + 0,2	101
4	26,5 - 0,4	99	4	30,0 + 0,6	102
5	26,9 ± 0,0	100	5	29,8 + 0,4	101
$m_{diff} = 1,2 \text{ dt/ha}$			6	28,4 - 1,0	97
			7	28,9 - 0,5	96
			8	28,1 - 1,3	96
			9	27,7 - 1,7	94
			10	28,3 - 1,1	96
			$m_{diff} = 1,5 \text{ dt/ha}$		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några nämnvärda skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	35	24	27	40	41	61	69	84	54	61	44	41	581
Årets nederbörd	15	14	11	30	24	92	63	103	54	68	110	15	599

Vrå Nolgården. År 1963

Försöksvärd: Lantbr. Thorsten Jonsson, Vrå Nolgården, Moholm

Matj.: Mättligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Avstånds och djupförsök

Försöket är upplagt enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena
Gröda: Korn

	Skörd dt/ha	Rel. tal	
Dikesavstånd 12 m	21,5	100	
"- 16 m	21,0 - 0,5	98	
"- 24 m	22,3 + 0,8	104	$m_{diff} = 0,8 \text{ dt/ha}$
Dikesdjup 0,7 m	22,1	100	
"- 1,0 m	21,1 - 1,0	95	$m_{diff} = 0,7 \text{ dt/ha}$

De utslag för variationen i dikesavstånd och dikesdjup som erhållits i årets försök ligger inom felgränserna och kan inte tillmätas någon större betydelse.

Observationer: Upptorkningen skedde något långsammare inom områden med det största dikesavståndet. Sådden försenades därigenom uppskattningsvis ett par dagar. Några skillnader i upptorkning vid olika dikesdjup framträdde ej.

Vid skörden var markens bärkraft dålig, särskilt inom områden med det största dikesavståndet.

Stamdikningsförsök

Försöket är upplagt enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena.
Gröda: Vall !

	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 15 m	83,0	100
Stamdikning ^{x)}	72,4 - 10,6	87
$m_{diff} = 2,6 \text{ dt hö/ha}$		

x) Detta försöksmoment består av 120 x 50 meter stora områden avgränsade av dräneringsledningar men för övrigt odikade.

De ständikade områdena har givit en klart lägre avkastning. Utslaget kan anges som statistiskt säkert.

Observationer: De ständikade områdena visade en avsevärt sämre och senare upptorkning under våren. Vid skörden var marken torr och några bärighetsskillnader framträdde ej.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	33	22	27	39	41	59	71	81	47	54	42	39	554
Årets nederbörd	13	14	6	50	27	72	84	101	50	107	80	11	615

Värings prästgård. År 1963

Försöksvärd: Lantbr. Arvid Väringer, Prästgården, Väring

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Djupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,1 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,6 meter vid parcell 8. I försöket ingår 4 upprepningar. Dikesavstånd 16 meter.

Gröda: Höstvet

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1,1 m	32,2	100
2		31,6 - 0,6	98
3		32,4 + 0,2	101
4		31,9 - 0,3	99
5		31,4 - 0,8	98
6		30,1 - 2,1	93
7		30,1 - 2,1	93
8	0,6 m	29,1 - 3,1	90

$m_{diff} = 1,1 \text{ dt/ha}$

Av skördevärdena framgår, att den djupare dikningen givit en högre avkastning. Utslaget kan anges som statistiskt säkert.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	33	22	27	38	41	59	71	81	47	54	42	39	554
Årets nederbörd	13	12	6	31	48	50	67	86	60	82	96	15	566

Kvarntorp. År 1963

Värmlands län

38

Försöksvärd: AB Mölnbacka Trysil, Lantbruksförvaltning, Mölnbacka

Matj.: Mättligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Havre

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 m			Dikesavstånd 27 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	18,6	100	1	19,6	100
2	18,6 ± 0,0	100	2	18,9 - 0,7	96
3	18,6 ± 0,0	100	3	19,6 ± 0,0	100
4	18,1 - 0,5	97	4	20,0 ± 0,4	102
5	19,0 + 0,4	102	5	19,6 ± 0,0	100
$m_{diff} = 0,4 \text{ dt/ha}$			6	20,0 + 0,4	102
			7	20,0 + 0,4	102
			$m_{diff} = 0,5 \text{ dt/ha}$		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon skördenedsättning mellan diken, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	39	27	30	32	44	51	67	84	56	61	48	46	585
Årets nederbörd	5	18	1	43	50	38	84	100	48	104	81	8	580

Norenberg. År 1963

Försöksvärd: Värmlands - Stuteriet Norenberg, Geijersdal

Matj.: Mättligt mullhaltig lättare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Vall

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 m			Dikesavstånd 36 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	47,5	100	1	50,9	100
2	47,9 + 0,4	101	2	50,0 - 0,9	98
3	48,6 + 1,3	103	3	48,9 - 2,0	96
4	48,6 + 1,1	102	4	48,3 - 2,6	95
5	49,1 + 1,6	103	5	48,5 - 2,4	95
$m_{diff} = 1,3 \text{ dt hö/ha}$			6	46,8 - 2,1	96
			7	48,3 - 2,6	95
			8	49,0 - 1,9	96
			9	48,6 - 2,3	95
			10	48,4 - 2,5	95
			$m_{diff} = 1,4 \text{ dt hö/ha}$		

Någon skördedepression mellan diken har ej erhållits vid det mindre dikesavståndet. Det större avståndet visar däremot en viss skördenedsättning, som kan anges som statistiskt säker. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet synes ha givit i årets försök, motsvarar emellertid ej den ökade årskostnaden för denna dikning. Det större dikesavståndet kan därför med hänsyn till avkastningen sägas ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	50	35	45	38	53	64	75	100	70	72	60	63	726
Årets nederbörd	6	13	11	52	60	70	60	91	75	130	122	13	703

Uddeholm. År 1963

Försöksvärd: Uddeholms Aktiebolag, Uddeholm

Matj.: Måttligt mullhaltig mjällera

Alv: Mjällera

Avståndsförsök

1. Resultat enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena.

Gröda: Vall III

	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 18 m	80,6	100
-"- 24 m	79,5 - 1,3	98
-"- 30 m	78,6 - 2,0	98
-"- 60 m	69,0 - 11,8	85

$m_{diff} = 4,1$ dt hö/ha

2. Bandförsök

Dikesavstånd 18 m			Dikesavstånd 30 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	84,8	100	1	80,0	100
2	81,1 - 3,7	96	2	79,1 - 0,9	99
3	81,1 - 3,7	96	3	76,8 - 3,2	96
4	79,0 - 5,8	93	4	78,4 - 1,6	98
5	75,4 - 9,4	89	5	78,4 - 1,6	98
			6	79,1 - 0,9	99
			7	79,1 - 0,9	99
			8	77,0 - 3,0	96
			9	78,4 - 1,6	98
			10	76,1 - 3,9	95

$m_{diff} = 1,3$ dt hö/ha

$m_{diff} = 2,1$ dt hö/ha

Av resultaten enligt den äldre försöksmetodiken framgår, att avkastningen minskar med ökat dikesavstånd. Tendens till statistiskt säkert utslag föreligger beträffande 60-metersavståndet.

I bandförsöket har det erhållits skördenedsättningar mellan dikena vid båda dikesavstånden. Utslaget kan ifråga om det mindre avståndet anges som statistiskt säkert.

Som sammanfattning av avkastningsresultaten i årets försök kan sägas, att en dikningsintensitet av ned till ca 24 meter synes betala sig.

Observationer: Under våren visade 60-metersavstånden sämre upptorkning och bärighet än övriga dikningar. Vid skörden var marken torr och bärkraften god över hela fältet.

Djupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,5 meter vid parcell 8. I försöket ingår 6 upprepningar. Dikesavstånd 18 meter.

Gröda: Vall II

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	1,2 m	102,2	100
2		104,4 + 2,2	102
3		102,3 + 0,1	100
4		101,7 - 0,5	100
5		93,4 - 8,8	91
6		99,0 - 3,2	97
7		98,2 - 4,0	96
8	0,5 m	100,7 - 1,5	99

$m_{diff} = 3,2$ dt hö/ha

Dikesdjupet synes ej i nämnvärd grad ha påverkat avkastningen i årets försök. De utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger inom felgränserna och kan ej tillmätas större betydelse.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	49	36	42	37	53	65	78	97	63	68	59	59	706
Årets nederbörd	6	12	11	59	81	97	52	68	74	81	102	14	657

Västanå. År 1963

Försöksvärd: Lantbr. Torvald Svensson, Västanå, Väse

Matj.: Måttligt mullhaltig mjällera

Alv: Styv lera

Gröda: Korn

Dikesavstånd 18 m			Dikesavstånd 90 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	29,4	100	1	30,5	100
2	30,0 + 0,6	102	2	30,1 - 0,4	99
3	29,2 - 0,2	99	3	30,3 - 0,2	99
4	30,0 + 0,6	102	4	30,0 - 0,5	98
5	29,3 - 0,1	100	5	29,0 - 1,5	95
$m_{diff} = 1,5 \text{ dt/ha}$			6	27,6 - 2,9	90
			7	26,2 - 4,3	86
			8	24,9 - 5,6	82
			9	24,5 - 6,0	80
			10	24,9 - 5,6	82
			$m_{diff} = 2,7 \text{ dt/ha}$		

En klart framträdande skördenedsättning mellan dikena har erhållits på 90-metersavståndet. Med de skördeutslag som erhållits i årets försök är därför det mindre dikesavståndet att föredraga.

Observationer: 90-metersdikningen visade en något sämre upptorkning under våren. Vid sådden var det fortfarande fuktigare inom denna del av försöket, och det var här svårare att få en god tillbrukning för sådden. Vid skörden var det torrt och några skillnader i markens bärkraft framträdde ej. Höstplöjningen kunde endast med svårighet utföras inom området med den extremt extensiva dikningen. På den normalt dikade jorden beredde plöjningen inga svårigheter.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	37	26	29	35	43	58	84	84	51	61	51	47	606
Årets nederbörd	6	9	10	42	50	49	47	118	58	130	96	13	628

Ölmskog. År 1963

Försöksvärd: Lantbr. Magnus Lundaahl, Ölmskogs gård. Väse

Matj.: Måttligt mullhaltig mjällera

Alv: Styv lera

Gröda: Korn

Dikesavstånd 18 m			Dikesavstånd 36 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	42,0	100	1	40,7	100
2	41,5 - 0,5	99	2	41,4 + 0,7	102
3	41,1 - 0,9	98	3	41,0 + 0,3	101
4	40,5 - 1,5	96	4	40,7 ± 0,0	100
5	41,2 - 0,8	98	5	41,6 + 0,9	102
$m_{diff} = 0,5 \text{ dt/ha}$			6	41,1 + 0,4	101
			7	41,1 + 0,4	101
			8	41,1 + 0,4	101
			9	41,5 + 0,8	102
			10	40,7 ± 0,0	100
			$m_{diff} = 0,5 \text{ dt/ha}$		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek i mera betydande grad. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Vid besiktning av fältet den 15 maj visade 36-metersavstånden en sämre upptorkning. Det hade inom dessa delar av fältet stått ytvatten och marken var där mera tillslammad i ytan.

I samband med skörden och höstplöjningen framträdde inga mera betydande skillnader i markens bärkraft vid olika dikningar.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	37	26	29	35	43	58	84	84	51	61	51	47	606
Årets nederbörd	5	10	14	40	58	57	56	103	49	107	92	45	636

Askersunds by. År 1963

Örebro län

41

Försöksvärd: Lantbr. Karl Einar Andersson, Askersunds by, Askersund

Matj.: Mättligt mullhaltig mjällera

Alv: Mjällättlera

Gröda: Vall I

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 m			Dikesavstånd 36 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	17,7	100	1	18,0	100
2	17,9 + 0,2	101	2	16,1 - 1,9	89
3	17,2 - 0,5	97	3	15,0 - 3,0	83
4	17,3 - 0,4	98	4	13,8 - 4,2	77
5	16,9 - 0,8	95	5	13,8 - 4,2	77
$m_{diff} = 1,0$ dt hö/ha			6	13,1 - 4,9	73
			7	13,6 - 4,4	76
			8	13,3 - 4,7	74
			9	13,0 - 5,0	72
			10	12,6 - 5,4	70
			$m_{diff} = 1,0$ dt hö/ha		

Skördenedsättningar mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Vid det större avståndet är skördedepressionen statistiskt säker. Den högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit i årets försök motsvarar emellertid inte den högre årskostnaden för denna dikning.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	42	33	34	41	46	65	70	89	54	63	52	54	643
Årets nederbörd	17	17	7	22	23	42	30	48	66	76	102	26	576

Falkenå. År 1963

Försöksvärd: Godsägare Per Geis, Falkenå säteri, Örebro

Matj.: Mullrik styv lera

Alv: Styv lera

Gröda: Vårnaps

Avståndsförsök

1. Resultat enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 16 m	15,3	100
" 24 m	15,2 - 0,1	99
" 32 m	14,4 - 0,9	94
$m_{diff} = 1,2$ dt/ha		

2. Bandförsök

Dikesavstånd 16 m			Dikesavstånd 32 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	17,3	100	1	16,3	100
2	16,5 - 0,8	95	2	15,2 - 1,1	93
3	15,8 - 1,5	91	3	14,9 - 1,4	91
4	15,9 - 1,4	92	4	14,2 - 2,1	87
5	15,1 - 2,2	87	5	14,7 - 1,6	90
$m_{diff} = 0,7$ dt/ha			6	14,9 - 1,4	91
			7	14,6 - 1,7	90
			8	14,9 - 1,4	91
			9	15,0 - 1,3	92
			10	15,5 - 0,8	95
			$m_{diff} = 0,7$ dt/ha		

Av resultaten enligt den äldre försöksmetodiken framgår, att det erhållits en viss skördenedsättning med ökat dikesavstånd. Utslagen kan dock inte anges som statistiskt säkra.

Bandförsöket har givit skördenedsättningar mellan dikena på båda dikesavstånden. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit, motsvarar emellertid ej den ökade årskostnaden för denna dikning. Det större dikesavståndet kan därför med hänsyn till avkastningen detta år sägas ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Under våren visade 32-metersavstånden en något sämre upptorkning än övriga i försöket ingående dikesavstånd. Detta medförde dock inte att sädden försenades. Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning och bärkraft framträdde ej.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	25	18	27	33	47	62	76	85	52	57	39	34	555
Årets nederbörd	12	27	8	32	54	82	61	121	87	86	105	13	688

Klockhammar. År 1963

Försöksvärd: Lantbr. N.E. Nilsson, Klockhammar, Närke Kil

Matj.: Måttligt mullhaltig lättare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Korn

<u>Avståndsförsök</u>					
<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	24,0	100	1	24,4	100
2	21,7 - 2,3	90	2	22,5 - 1,9	92
3	21,9 - 2,1	91	3	21,3 - 3,1	87
4	21,6 - 2,4	90	4	21,4 - 3,0	88
5	21,6 - 2,4	90	5	21,1 - 3,3	86
$m_{diff} = 0,4 \text{ dt/ha}$			6	19,9 - 4,5	82
			7	19,5 - 4,9	80
			8	20,1 - 4,3	82
			9	19,7 - 4,7	81
			10	19,8 - 4,6	81
			$m_{diff} = 0,6 \text{ dt/ha}$		

Skördenedsättningar mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Utslagen kan betecknas som statistiskt säkra. Med de avkastningsresultat som erhållits i årets försök, är det mindre dikesavståndet att föredraga.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	33	28	32	40	49	60	76	86	58	66	50	48	626
Årets nederbörd	10	16	5	28	32	84	61	115	65	75	122	23	636

Gälby. År 1963

Västmanlands län

43

Försöksvärd: Godsägare Gunnar Larsson, Strö, Köping

Matj.: Mullrik styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Havre

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 m			Dikesavstånd 36 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	35,1	100	1	35,4	100
2	33,6 - 1,5	96	2	34,3 - 1,1	97
3	34,2 - 0,9	97	3	34,1 - 1,3	96
4	33,1 - 2,0	94	4	34,5 - 0,9	97
5	33,6 - 1,5	96	5	33,5 - 1,9	95
$m_{diff} = 0,8 \text{ dt/ha}$			6	34,1 - 1,3	96
			7	33,9 - 1,5	96
			8	34,1 - 1,3	96
			9	33,9 - 1,5	96
			10	33,3 - 2,1	94
			$m_{diff} = 0,9 \text{ dt/ha}$		

Mindre skördenedsättningar mellan dikena har erhållits vid båda dikesavstånden. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit motsvarar emellertid ej den ökade årskostnaden för denna dikning. Det större avståndet kan därför detta år sägas ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Försöket besåddes hösten 1962 med raps. Denna utvintrade över hela fältet, varför detta såddes om med havre våren 1963. Vid besiktning av fältet den 16 maj innan höstrapsen kördes upp visade områden med stort dikesavstånd en klart sämre upptorkning. Förseningen bedömdes till 3-4 dagar. Vid omsådden med havre den 21 maj var fältet jämt upptorkat.

Några skillnader i markbärighet vid olika dikesavstånd framträdde ej i samband med skörd och höstplöjning.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	31	22	25	35	44	63	73	87	57	58	44	41	580
Årets nederbörd	15	22	4	15	32	75	30	120	29	53	84	2	469

Norrby prästgård. År 1963

Försöksvärd: Lantbr. Nore Andersson, Norrby prästgård, Sala

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Styv lera

Gröda: Korn

Avståndsförsök

Dikesavstånd 16 m			Dikesavstånd 24 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	22,5	100	1	23,5	100
2	23,2 + 0,7	103	2	24,0 + 0,5	102
3	20,0 - 1,7	92	3	22,9 - 0,6	97
4	20,8 - 1,7	92	4	23,3 - 0,2	99
5	20,9 - 1,6	93	5	23,4 - 0,1	100
$m_{diff} = 0,7 \text{ dt/ha}$			6	23,1 - 0,4	98
			7	22,1 - 0,4	94
			$m_{diff} = 1,3 \text{ dt/ha}$		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek i mera betydande grad. En mindre skördenedsättning mellan dikena har erhållits på 16-metersavståndet. Med de skörderesultat som erhållits i årets försök synes det större dikesavståndet ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	26	18	22	37	44	51	71	76	51	51	40	40	527
Årets nederbörd	14	14	12	27	22	80	47	76	46	58	74	21	491

Kloster. År 1963

Kopparbergs län

44

Försöksvärd: Kor snäs Ab. Kldstars egendom, Stjärnsund

Matj.: Mättligt mullhaltig lättare mellanlera

Alv: Styv mellanlera

Gröda: Korn

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 m			Dikesavstånd 36 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	22,0	100	1	23,2	100
2	22,2 + 0,2	101	2	23,2 ± 0,0	100
3	21,9 - 0,1	100	3	23,6 + 0,4	102
4	22,4 + 0,4	102	4	23,2 ± 0,0	100
5	22,4 + 0,4	102	5	23,0 - 0,2	99
$m_{diff} = 0,5 \text{ dt/ha}$			6	23,2 ± 0,0	100
			7	23,3 + 0,1	100
			8	23,0 - 0,2	99
			9	23,1 - 0,1	100
			10	22,8 - 0,4	98
			$m_{diff} = 0,6 \text{ dt/ha}$		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

Djupförsök

Försöket är upplagt enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena.

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesdjup 0,60 m	29,3	100
"- 0,85 m	27,5 - 1,8	94
"- 1,10 m	29,7 + 0,4	101
$m_{diff} = 1,7 \text{ dt/ha}$		

Något säkert utslag för variationen i dikesdjup har ej erhållits i årets försök.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	33	25	31	36	49	56	72	82	55	51	42	46	580
Årets nederbörd	16	19	10	28	30	86	57	145	60	70	94	27	642

Spisbo. År 1963

Försöksvärd: Lantbrukare Börje Andersson, Spisbo, By Kyrkby

Matj.: Mättligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Havre

Avståndsförsök

Dikesavstånd 16 m			Dikesavstånd 24 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	22,5	100	1	22,9	100
2	21,5 - 1,0	96	2	21,9 - 1,0	96
3	21,4 - 1,1	95	3	21,7 - 1,2	95
4	21,6 - 0,9	96	4	21,4 - 1,5	93
5	21,1 - 1,4	94	5	21,7 - 1,2	95
$m_{diff} = 0,5 \text{ dt/ha}$			6	21,4 - 1,5	93
			7	21,4 - 1,5	93
			$m_{diff} = 0,5 \text{ dt/ha}$		

Skördenedsättningar mellan dikena har erhållits vid båda dikesavstånden. Utslagen kan anges som statistiskt säkra. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit i årets försök motsvarar emellertid ej den ökade årskostnaden för denna dikning.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	26	17	21	23	41	58	63	76	48	49	34	38	494
Årets nederbörd	24	16	15	20	29	72	49	76	36	69	84	20	510

Wikmanshyttan. År 1963

Försöksvärd: Wikmanshytte Bruks AB, Hedemora

Matj.: Måttligt mullhaltig mjällera

Alv: Styv lera

Gröda: Havre

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 m			Dikesavstånd 36 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	35,4	100	1	34,7	100
2	34,0 - 1,4	96	2	34,3 - 0,4	99
3	34,6 - 0,8	98	3	34,0 - 0,7	98
4	34,3 - 1,1	97	4	33,8 - 0,9	97
5	33,8 - 1,6	95	5	34,4 - 0,3	99
$m_{diff} = 0,9 \text{ dt/ha}$			6	34,8 + 0,1	100
			7	34,1 - 0,6	98
			8	34,1 - 0,6	98
			9	33,8 - 0,9	97
			10	33,3 - 1,4	97
			$m_{diff} = 0,7 \text{ dt/ha}$		

Mindre skördedepressioner mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Dessa kan dock ej anges som statistiskt säkra. Med de utslag som erhållits i årets försök synes det större dikesavståndet ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

Matj.: Måttligt mullhaltig mjällera

Alv: Mjällera

Gröda: Korn

Djupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,5 meter vid parcell 8. I försöket ingår 4 upprepningar. Dikesavståndet är 20 meter.

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1,2 m	35,2	100
2		33,5 - 1,7	95
3		34,0 - 1,2	97
4		33,3 - 1,9	95
5		32,9 - 3,3	93
6		34,2 - 1,0	97
7		34,3 - 0,9	97
8	0,5 m	33,2 - 2,0	94
$m_{diff} = 0,7 \text{ dt/ha}$			

Något nämnvärt utslag för variationen i dikesdjup kan ej spåras i årets avkastningsresultat.

Observationer: Våren var torr och några skillnader i upptorkning vid olika dikesdjup framträdde ej. Markens bärkraft vid skörden och höstplöjningen var god över hela försöket. Augusti månad var mycket nederbördsrik. Man kunde då konstatera, att marken var blötare och dränerades långsammare inom områden med grund dikning.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	31	20	28	33	51	60	65	85	55	51	40	43	562
Årets nederbörd	12	11	8	26	37	81	63	126	55	48	78	18	563

Backa gård. År 1963

Gävleborgs län

46

Försöksvärd: Syskonen Olanders, Backa gård, Edstyn 2

Matj.: Mättligt mullhaltig mjällera

Alv Mjällera

Gröda: Vall II

Avståndsförsök

Dikesavstånd 16 m			Dikesavstånd 32 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/hä/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	55,5	100	1	58,4	100
2	54,1 - 1,4	97	2	56,1 - 2,3	96
3	54,4 - 1,1	98	3	56,8 - 1,6	97
4	55,1 - 0,4	99	4	55,6 - 2,8	95
5	56,2 - 0,7	101	5	55,2 - 3,2	95
$m_{diff} = 1,6$ dt hö/ha			6	58,1 - 0,3	99
			7	56,4 - 2,0	97
			8	57,2 - 1,2	98
			9	58,0 - 0,4	99
			10	58,4 - 0,0	100
			$m_{diff} = 1,7$ dt hö/ha		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek i mera betydande grad. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon nämnvärd skördensättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	38	26	32	34	51	76	73	94	52	54	44	46	620
Årets nederbörd	6	16	24	43	28	50	51	76	47	58	83	12	494

Svedja. År 1963

Försöksvärd: Lantbr. Lars Magnusson, Svedja, Färila

Matj.: Mullrik mjällera

Alv: Lerig mjäla

Gröda: Korn

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 m			Dikesavstånd 80 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	21,1	100	1	19,8	100
2	21,2 + 0,1	100	2	18,5 - 1,3	93
3	21,4 + 0,3	101	3	21,2 + 1,4	107
4	21,7 + 0,6	103	4	20,9 + 1,1	106
5	21,4 + 0,3	101	5	19,5 - 0,3	98
$m_{diff} = 0,7$ dt/ha			6	19,1 - 0,7	96
			7	19,9 + 0,1	101
			8	19,6 - 0,2	99
			9	19,8 - 0,0	100
			10	20,7 + 0,9	105
			$m_{diff} = 1,3$ dt/ha		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon skördensättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Det större dikesavståndet visade en något senare upptorkning under våren. Vid tiden för vårbrukets början hade skillnaderna utjämnats och sådden försenades ej. Under hösten var markens bärkraft något sämre inom området med 80-metersdikningen.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	31	19	22	26	46	59	71	88	43	44	36	40	525
Årets nederbörd	8	15	28	49	24	51	48	70	54	41	64	13	465

Sörby, Järvsö. År 1963

Försöksvärd: Hemmansägare Jonas Bertil Jonsson, Sörby, Lörstrand

Matj.: Mycket mullrik mjälig lättlera

Alv: Mjälilig lättlera

Gröda: Vall II

Avståndsförsök					
<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	65,3	100	1	62,6	100
2	63,3 - 2,0	97	2	60,2 - 2,4	96
3	62,7 - 2,6	96	3	59,5 - 3,1	95
4	62,2 - 3,1	95	4	60,1 - 2,5	96
5	61,8 - 3,5	95	5	62,6 ± 0,0	100
$m_{diff} = 1,9$ dt hö/ha			6	61,1 - 1,5	98
			7	57,6 - 5,0	92
			8	55,8 - 6,8	89
			9	55,0 - 7,6	88
			10	54,5 - 8,1	87
			$m_{diff} = 2,7$ dt hö/ha		

Skördenedsättningar mellan dikena har erhållits vid båda dikesavstånden. Utslagen kan betecknas som statistiskt säkra. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit i årets försök motsvarar ungefär den ökade årskostnaden för denna dikning.

Observationer: Under den tidiga våren visade det större dikesavståndet en sämre upptorkning. Vid tiden för vårbruket hade skillnaderna helt utjämnats. Markens bärkraft vid skörden var god över hela försöksfältet.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	38	23	31	38	53	69	73	96	57	55	39	42	614
Årets nederbörd	7	19	36	37	22	39	47	67	47	55	81	15	472

Berg. År 1963

Västernorrlands län

48

Försöksvärd: Lantbr. Sigvard Hansson, Berg, Docksta

Matj.: Måttligt mullhaltig molera

Alv: Molera

Gröda: Blandsäd

AvståndsförsökDikesavstånd 20 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	9,4	100
2	9,9 + 0,5	105
3	9,3 - 0,1	99
4	8,9 - 0,5	95
5	9,8 + 0,4	104

 $m_{diff} = 0,6 \text{ dt/ha}$ Dikesavstånd 40 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	9,9	100
2	9,5 - 0,4	96
3	9,3 - 0,6	94
4	9,7 - 0,2	98
5	10,6 + 0,7	107
6	11,5 + 1,6	116
7	11,7 + 1,8	118
8	10,7 + 0,8	108
9	10,0 + 0,1	101
10	10,0 + 0,1	101

 $m_{diff} = 0,9 \text{ dt/ha}$

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek. De utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Under den tidiga våren visade det större dikesavståndet en sämre upptorkning. Vid tiden för vårbruket hade skillnaderna helt utjämnats. Markens bärkraft vid skörden var god oavsett dikesavstånd.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	27	22	23	24	42	46	50	77	56	53	44	36	500
Årets nederbörd	5	14	22	25	22	31	37	78	56	63	75	28	456

Hov. År 1963

Försöksvärd: Lantbr. Göran Nordqvist, Hov, Prästmon

Matj.: Mullrik mjällera

Alv: Mjällera

Gröda: Korn

AvståndsförsökDikesavstånd 20 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	21,7	100
2	22,1 + 0,4	102
3	21,0 - 0,7	97
4	20,7 - 1,0	95
5	21,1 - 0,6	97

 $m_{diff} = 0,5 \text{ dt/ha}$ Dikesavstånd 80 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	24,7	100
2	26,0 + 1,3	105
3	25,5 + 0,8	103
4	24,8 + 0,1	100
5	25,5 + 0,8	103
6	26,2 + 1,5	106
7	24,7 - 0,0	100
8	25,5 + 0,8	103
9	25,7 + 1,0	104
10	25,7 + 1,0	104

 $m_{diff} = 1,8 \text{ dt/ha}$

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek i mera betydande grad. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	27	18	19	20	36	49	57	83	49	41	35	30	464
Årets nederbörd	14	14	20	22	19	20	55	41	36	48	44	34	367

Ljustorps boställe. År 1963

49

Försöksvärd: antbr. John Eriksson, Ljustorps boställe, Ljustorp

Matj.: Mättligt mullhaltig mjällig lättlera

Alv: Mjällig lättlera

Gröda: Korn

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 27 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	21,9	100	1	21,0	100
2	20,9 - 1,0	95	2	21,1 + 0,1	100
3	20,9 - 1,0	95	3	21,1 + 0,1	100
4	21,9 ± 0,0	100	4	20,8 - 0,2	99
5	23,4 + 1,5	107	5	20,4 - 0,6	97
$m_{diff} = 1,2 \text{ dt/ha}$			6	20,5 - 0,5	98
			7	20,8 - 0,2	99
			$m_{diff} = 1,0 \text{ dt/ha}$		

<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	22,4	100
2	21,5 - 0,9	96
3	21,7 - 0,7	97
4	22,1 - 0,3	99
5	21,3 - 1,1	95
6	21,1 - 1,3	94
7	21,7 - 0,7	97
8	22,5 + 0,1	100
9	21,7 - 0,7	97
10	21,0 - 1,4	94
$m_{diff} = 1,1 \text{ dt/ha}$		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek i mera betydande grad. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	38	24	27	28	58	53	64	86	59	63	47	43	590
Årets nederbörd	6	12	28	31	24	28	84	59	33	43	42	46	436

Stornäset. År 1963

Försöksvärd: Stornäsets jordbruk, Alnö

Matj.: Något mullhaltig mo

Alv: Mo

Gröda: Korn

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 35 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	13,8	100	1	16,4	100
2	13,9 + 0,1	101	2	16,6 + 0,2	101
3	13,1 - 0,7	95	3	16,7 + 0,3	102
4	12,8 - 1,0	93	4	17,2 + 0,8	105
5	13,1 - 0,7	95	5	16,8 + 0,4	102
$m_{diff} = 0,5 \text{ dt/ha}$			6	16,8 + 0,4	102
			7	17,0 + 0,6	104
			8	16,8 + 0,4	102
			9	16,4 ± 0,0	100
			10	17,3 + 0,9	105
			$m_{diff} = 0,5 \text{ dt/ha}$		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek i mera betydande grad. De mindre utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda ej erhållits någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	28	21	23	28	47	45	49	83	61	53	38	32	508
Årets nederbörd	5	14	23	31	28	50	36	58	38	38	86	42	449

Rödningsberg, År 1963

Försöksvärd: Hemmansägare Nils Jonasson, Rödningsberg, Irångsviken

Matj.: Mullrik moränlättilera

Alv: Moränlättilera

Gröda: Potatis

Avståndsförsök					
Dikesavstånd 18 m			Dikesavstånd 36 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	245,2	100	1	248,1	100
2	240,7 - 4,5	98	2	240,6 - 7,5	97
3	247,9 + 2,7	101	3	224,5 -23,6	90
4	254,4 + 9,2	104	4	210,8 -37,3	85
5	247,1 + 1,9	101	5	205,1 -43,0	83
m _{diff} = 16,4 dt/ha			6	211,6 -36,5	85
			7	199,5 -48,6	80
			8	204,3 -43,8	82
			9	192,2 -55,9	77
			10	206,7 -41,4	83
			m _{diff} = 18,9 dt/ha		

Någon skörde-depression mellan dikena har ej erhållits på det korta dikesavståndet. På 36-meters-avståndet föreligger däremot en skördenedsättning mellan dikena, som kan anges som statistiskt säker. Med de avkastningsresultat som erhållits i årets försök är det mindre dikesavståndet klart att föredraga.

Observationer: Områdena med det större dikesavståndet torkade upp senare under våren. Vid tiden för vårbrukets början (15/5) hade emellertid skillnaderna i stort sett utjämnats. Det kvarstod dock olikheter i jordens struktur. Jorden var på vissa delar av fältet kokigare inom områden med det större dikesavståndet. Några skillnader i markbärighet vid skörd och höstplöjning framträdde ej.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	31	21	27	21	39	54	65	79	46	38	28	32	481
Årets nederbörd	8	15	30	22	34	60	37	51	30	22	47	20	376

Kvarnsvedjan. År 1963

Västerbottens län

52

Försöksvärd: Hemmanägare John Mannberg, Kvarnsvedjan, Rödåsel

Matj.: Måttligt mullhaltig lerig mjäla

Alv: Lerig mjäla

Gröda: Vall IV

Avståndsförsök

Dikesavstånd 16 m			Dikesavstånd 36 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	63,2	100	1	61,4	100
2	56,8 - 2,4	95	2	61,5 + 0,1	100
3	56,6 - 4,4	90	3	59,6 - 1,8	97
4	58,6 - 1,6	93	4	58,2 - 3,2	95
5	59,5 - 3,7	94	5	57,1 - 4,3	93
$m_{diff} = 1,5 \text{ dt hö/ha}$			6	56,9 - 4,5	93
			7	56,4 - 5,0	92
			8	57,3 - 4,1	93
			9	57,6 - 3,8	94
			10	55,1 - 6,3	90
			$m_{diff} = 2,4 \text{ dt hö/ha}$		

Skördenedsättningar mellan dikena har erhållits vid båda dikesavstånden. Utslagen kan anges som statistiskt säkra. Den högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit i årets försök, motsvarar ungefär den ökade årskostnaden för denna dikning.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning framträdde ej under våren. Vid höstplöjningen märktes en sämre bärighet inom områden med stort dikesavstånd.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	26	25	25	29	33	41	45	66	50	47	37	29	453
Årets nederbörd	19	10	10	23	43	32	37	146	93	55	126	30	624

Distriktsförsöksstationen, Rödåsdalen. År 1963

Matj.: Måttligt mullhaltig finmo

Alv: Mjällig finmo

Gröda: Vall II

Avståndsförsök

Dikesavstånd 20 m			Dikesavstånd 40 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	48,1	100	1	46,2	100
2	44,9 - 3,2	93	2	43,6 - 2,6	94
3	42,5 - 5,6	88	3	39,9 - 6,3	86
4	43,0 - 5,1	89	4	41,6 - 4,6	90
5	43,6 - 4,5	91	5	42,4 - 3,8	92
$m_{diff} = 1,3 \text{ dt hö/ha}$			6	41,5 - 4,7	90
			7	41,6 - 4,6	90
			8	41,5 - 4,7	90
			9	43,2 - 3,0	94
			10	44,0 - 2,2	95
			$m_{diff} = 1,4 \text{ dt hö/ha}$		

Skördenedsättningar mellan dikena har erhållits vid båda dikesavstånden. Utslagen kan anges som statistiskt säkra. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit motsvarar emellertid ej den ökade årskostnaden för denna dikning. Det större dikesavståndet kan därför med hänsyn till avkastningen detta år sägas ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

Djupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,5 meter vid parcell 8. I försöket ingår 3 upprepningar. Dikesavstånd 18 meter.

Gröda: Vall II

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	1,2 m	49,8	100
2		46,2 - 3,6	93
3		48,7 - 1,1	98
4		46,1 - 3,7	93
5		43,6 - 6,2	88
6		41,5 - 8,3	83
7		43,6 - 6,2	88
8	0,5 m	48,2 - 1,6	97

$m_{diff} = 1,3$ dt hö/ha

Skördevärdena är som synes ganska ojämna. Enligt den statistiska bearbetningen föreligger det dock en signifikant skördeminskning med avtagande djup.

Observationer: Vid spridning av handelsgödsel den 13 maj var marken inom vissa delar av försöket sämre upptorkad inom områden med grund dikning. Vid skörden av återväxten var marken ganska uppblött några skillnader i bärighet vid olika dikningar framträdde dock ej.

Kombinerat diknings- och såtidsförsök

Under den tid försöket ligger i höstsäd eller vall bortfaller momentet med olika såtider. Försöket skördas och bearbetas då såsom ett rent avståndsförsök, i detta fall enligt bandmetoden med parcellerna uttagna parallellt med diken.

Gröda: Vall II

<u>Dikesavstånd 20 m</u>			<u>Dikesavstånd 80 m</u>		
Parc.nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	54,3	100	1	54,0	100
2	51,1 - 3,2	94	2	49,9 - 4,1	92
3	53,0 - 1,3	98	3	46,4 - 7,6	86
4	52,0 - 2,3	96	4	43,7 - 10,3	81
5	51,6 - 2,7	95	5	49,6 - 4,4	92
			6	48,7 - 5,3	90
			7	48,7 - 5,3	90
			8	48,1 - 5,9	89
			9	48,1 - 5,9	89
			10	49,0 - 5,0	91

$m_{diff} = 1,9$ dt hö/ha

$m_{diff} = 3,1$ dt hö/ha

Mindre skördenedsättning mellan diken har erhållits vid båda dikesavstånden. Dessa kan dock inte anges som statistiskt säkra. Med de utslag som erhållits i årets försök synes det större dikesavståndet ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Vid utspridning av handelsgödsel den 13 maj visade det större dikesavståndet en något sämre upptorkning och bärighet. Vid skörden av återväxten var marken ganska uppblött några skillnader i bärighet vid olika dikningar framträdde dock ej.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	35	27	31	32	38	47	48	77	59	63	58	49	564
Årets nederbörd	19	10	10	23	43	32	37	146	93	55	126	30	624

Strandfors. År 1963

Försöksvärd: Hemmansägare Artur Andersson, Strandfors, Änåset

Matj.: Mullrik mjällig finmo

Alv: Mjällig finmo

Gröda: Vall 1

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	66,9	100	1	69,0	100
2	65,6 - 1,3	98	2	65,8 - 3,2	95
3	64,0 - 2,9	96	3	68,0 - 1,0	99
4	65,2 - 1,7	97	4	68,4 - 0,6	99
5	65,0 - 1,9	97	5	67,3 - 1,7	98
$m_{diff} = 1,3$ dt hö/ha			6	69,3 + 0,3	100
			7	66,8 - 2,2	97
			8	65,3 - 3,7	95
			9	68,6 - 0,4	99
			10	66,7 - 2,3	97
			$m_{diff} = 1,9$ dt hö/ha		

Mindre skördedepressioner mellan diken har erhållits på båda dikesavstånden. Dessa kan dock ej anges som statistiskt säkra. Med de utslag som erhållits i årets försök synes det större dikesavståndet ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	32	24	27	30	33	41	41	70	63	62	49	44	516
Årets nederbörd	7	13	8	14	46	73	33	130	93	62	87	15	581

Norrbottens län
=====

Vittjärvsgården. År 1963

Försöksvärd: Norrbottens läns landsting, Vittjärv

Matj.: Mullrik mjällig mo

Alv: Mjällig mo

Gröda: Korn

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 20 m</u>			<u>Dikesavstånd 40 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	18,4	100	1	18,7	100
2	18,7 + 0,3	102	2	18,7 ± 0,0	100
3	19,8 + 1,4	108	3	20,3 + 1,6	109
4	20,6 + 2,2	112	4	19,2 + 0,5	103
5	20,7 + 2,3	113	5	18,2 - 0,5	97
$m_{diff} = 0,9 \text{ dt/ha}$			6	17,5 - 1,2	94
			7	18,2 - 0,5	97
			8	19,3 + 0,6	108
			9	19,3 + 0,6	103
			10	20,9 + 2,2	112
			$m_{diff} = 1,7 \text{ dt/ha}$		

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har inte påverkat avkastningens storlek i mera betydande grad. De utslag i olika riktningar som skördevärdena anger, ligger helt inom felgränserna. Eftersom det sålunda inte erhållits någon skördenedsättning mellan dikena, synes det större dikesavståndet detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj.	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	28	23	21	30	31	36	53	60	49	46	41	31	449
Årets nederbörd	9	11	6	24	25	29	50	79	60	22	71	38	424

SAMMANSTÄLLNING AV RESULTATEN FRÅN TÄCKDIKNINGSFÖRSÖKEN

För att underlätta en överblick av årets täckdikningsförsök lämnas en kort sammanfattning av resultaten i de försök som skördats som bandförsök, vilket är huvudparten av avståndsförsöken. Djupförsöken är ej av så stort antal, att en sammanställning av resultaten för ett enskilt år är motiverad.

Skörderesultaten

Med ledning av skördenedsättningens storlek mellan dikena har såsom av det föregående framgått för varje försök gjorts en jämförelse mellan avkastningsstegringen och årskostnadsökningen vid olika intensitet i dikningen. Man kan på så sätt uppsöka gränsen för en lönsam investering i dränering under det aktuella året.

De resultat som dessa beräkningar givit, ha sammanställts i tabell 1. I försöken ingår i regel det dikesavstånd, som normalt användes vid täckdikning på ifrågavarande jord, i tabellen betecknat "enkelt" dikesavstånd samt därjämte även ett avstånd, som är dubbelt så stort som detta, vilket betecknats med "dubbelt" dikesavstånd. Försöken har vidare indelats i följande grupper.

Grupp 1 Antalet fall där ett mindre dikesavstånd än det "normala" med hänsyn till skördenedsättningens storlek synes betala sig.

Grupp 2 Antalet fall där det "normala" dikesavståndet synes vara det för året optimala avståndet.

Grupp 3 Antalet fall där ett större dikesavstånd än det "normala" synes ge en tillräckligt god dränering.

Grupp 4 Antalet fall där ett större dikesavstånd än dubbla det "normala" synes ge en tillräckligt god dränering.

Tabell 1

Grödor	"ENKELT" DIKESAVSTÅND			"DUBBELT" DIKESAVSTÅND		
	Antal försök	Grupp 1	Grupp 2	Grupp 3	Antal försök	Grupp 4
Höstsådda	5	0	3	2	4	1
Vårsådda	40	2	8	30	38	19
Vallar	14	0	10	4	13	0
Summa	59	2	21	36	55	20
Procent		3	36	61		36

Såsom framgår av tabellen har under rubriken "enkelt" dikesavstånd, där antalet försök sammanlagt är 59, för samtliga grödor i 2 fall erhållits så stor skördenedsättning mellan dräneringsledningarna, att en minskning av dikesavståndet skulle vara motiverad. I 36 procent av fallen synes det använda dikesavståndet vara det lämpligaste medan det i 61 procent av fallen synes möjligt med en ökning av avståndet. Ser man på försöksresultaten under rubriken "dubbelt" dikesavstånd finner man, att en ytterligare ökning av avståndet synes möjlig i 1/3 av antalet fall.

Upptorkning och bärighet

Bedömningen av dräneringsbehovet får ej ske enbart med hänsyn till avkastningen, eftersom alla effekter av dräneringen icke registreras i grödan. I tabell 2 har det därför gjorts en sammanställning av observationer rörande upptorkningen under våren och bärigheten i samband med skörd och höstplöjning.

Tidigt under våren kan man i regel konstatera en skillnad i upptorkning mellan "enkelt" och "dubbelt" dikesavstånd, såvida icke nederbörden varit särskilt låg. Skillnaderna har emellertid ofta utjämnats till tiden för ett normalt vårbruk. Tabell 2 anger om några olikheter i upptorkning kunnat observeras mellan "enkelt" och "dubbelt" dikesavstånd vid denna tidpunkt. Ifråga om bärigheten gäller jämförelsen vid tiden för skörd och höstplöjning.

Tabell 2

Tabellen anger det antal fall, då någon skillnad i upptorkning respektive bärighet ej observerats mellan "enkelt" och "dubbelt" dikesavstånd.

a) Upptorkning vid tiden för ett normalt vårbruk

Gröda	Antal försök	Därav med ingen skillnad i upptorkning
Höstsådda	5	1
Vårsådda	40	29
Vallar	15	13
Summa	60	43
Procent		72

b) Bärighet vid skörden

Gröda	Antal försök	Därav med ingen skillnad i bärighet
Höstsådda	5	5
Vårsådda	40	35
Vallar	15	15
Summa	60	55
Procent		92

c) Bärighet vid höstplöjningen

Gröda	Antal försök	Därav med ingen skillnad i bärighet	Antal försök	Därav med ingen skillnad i bärighet
Höstsådda	5	5	4	4
Vårsådda	40	35	34	31
Vallar	15	15	4	3
Summa	60	55	42	38
Procent		92		90

Av tabellen framgår, att i 43 av de 60 försöken några nämnvärda skillnader i upptorkningen ej observerats vid tiden för ett normalt vårbruk. Tidigt under våren konstaterades dock i betydligt flera fall en sämre upptorkning vid dubbelt dikesavstånd. Observationerna i vallar och höstsådda grödor är något osäkrare än i vårsådda grödor, där man under tillbrukningen för sådd har tillfälle att göra noggranna observationer.

På grund av den regniga och kalla våren har dikningens inverkan på fältens upptorkning framträtt särskilt starkt. För ca 1/3 av de försök som bar stråsådd noterades försenad upptorkning inom områden med dubbelt dikesavstånd.

Den rikliga nederbörden på eftersommaren och hösten gjorde, att bärigheten vållade svårigheter vid skörd och höstplöjning i södra och sydvästra Sverige. Försökens antal i dessa landsdelar är dock inte så stort att detta nämnvärt avspeglas i denna sammanställning.

RESULTAT AV 1963 ÅRS BEVATTNINGSFÖRSÖK

Under året har genomförts sammanlagt 14 bevattningsförsök. 8 försök har avsett jämförelser mellan olika stora givor per bevattningstillfälle, varav 3 gällt enbart sötvatten, 2 både sötvatten och salthaltigt vatten samt 3 enbart salthaltigt vatten. Dessa försök har varit anordnade enligt kvadratmetoden med 20-25 m² skörderutor och bevattnats med små trädgårdsspridare typ Spectram, i vilka vattnet pressas ut mot en konisk toppskruv.

I övriga 6 försök har jämförelser gjorts endast mellan obevattnat och bevattnat. Ett av försöken har kombinerats med olika kvävegivor, ett annat har genomförts som 2 kvävegödslingsförsök med respektive utan bevattning. Vattengivor och tidpunkter har anpassats efter markens uppmätta eller beräknade vatteninnehåll och vattenhållande förmåga. Försöken har legat som blockförsök - med delade rutor vid kvävegödsling - och haft 60-70 m² skörderutor för bevattning. Bevattning har utförts med vanliga roterande s.k. långsamspridare.

Stockholms län

Gimo. År 1963

Försöksvärd: Korsnäs AB, Gimo-säterij, Gimo

Matj.: Mätlig mullhaltig lerig mo

Alv: Svagt lerig mo

Bevattnings- och kvävegödslingsförsök

Gröda: Potatis, Magnum Bonum

Allmän gödsling per ha: 1000 kg 20 % superfosfat, 600 kg 50 % kaliumsulfat

Nederbörd:	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Maj - Sept.
Medelnederbörd (Österby)	32	46	60	74	59	271
Årets nederbörd	10	68	45	100	57	280

Bevattning: 5-6 juli, 34 mm; 30-31 juli, 35 mm

Skörd, dt knölar per ha:

	Obevattnat	Bevattnat	Diff. bev.-obev.
0 kg 20,5 % amsulf. per ha	341,9	375,7	+ 33,8
500 " " " "	355,7 + 13,8	360,6 - 15,1	+ 4,9
1000 " " " "	307,9 - 34,0	305,4 - 70,3	- 2,5
1500 " " " "	299,5 - 42,4	258,3 - 117,3	- 41,2
"diff"	21,7	21,7	25,8

Skörd av olika storleksklasser, % av totalskörd:

	35 - 50 mm		35 - 75 mm	
	Obevattnat	Bevattnat	Obevattnat	Bevattnat
0 kg 20,5 % amsulf. per ha	67	72	88	90
500 " " " "	63	66	93	92
1000 " " " "	60	60	94	92
1500 " " " "	58	59	94	93

Skördeutslaget för bevattning har successivt avtagit med ökad kvävegödsling. Negativa effekter har erhållits vid de två högsta givorna. Inga differenser mellan bevattnat och obevattnat är dock statistiskt säkra.

Skörden har nästan genomgående avtagit med ökad kvävegödsling. Fullt säker sänkning föreligger från den lägsta till de två högsta givorna å obevattnat och från ogödslat och lägst a giva till de två högsta å bevattnat.

Inga säkra samspelseffekter mellan bevattning och kvävegödsling har erhållits.

Kvalitetsanalyser: Andelen skörvangripna och missformade knölar har i stort varit oberoende av bevattningen men ökat successivt med ökade kvävegivor.

Kckanalys visar för bevattning något högre andel sönderkokta knölar, genomgående lägre fuktighetsgrad (bättre konsistens) och bättre smak hos knölarna samt bättre resultat beträffande mörkfärgning. De tre sistnämnda egenskaperna har försämrats något med ökade kvävegivor.

Observationer: Beståndet utvecklade sig jämnt och ensartat i de olika försöksleden under hela sommaren. Mycket kraftig blastutveckling förekom vid de högsta kvävegivorna. Effekten av den första bevattningen begränsades sannolikt av att det föll 15,5 mm regn under de närmast följande 5 dyggen.

Utslagen för kvävegödsling överensstämmer i stort med de, som redovisats av Agerberg & Svensson i medelände nr 125 från Statens jordbruksförsök, för gödsling upp till 1000 kg ammon sulfat per ha till Magnum Bonum.

Sättra. År 1963

Försöksvärdar: Lantbrukarna Lars Emilsson och Claes Breitholz, Sättra gård, Edsbro

Matj.: Mättlig mullhaltig sandig mo

Alv: Mo

Försök med olika givor sötvatten

Gröda: Potatis, Magnum Bonum

Allmän gödsling per ha: 1000 kg 20 % superfosfat, 500 kg 50 % kaliumsulfat, 250 kg 20,5 ammon sulfat.

Nederbörd: Jämför Gimo 1963

Bevattning: 23 juli

	Skörd, dt knölar per ha	Skörd av olika storleksklasser % av totalskörd	
		35 - 50 mm	35 - 75 mm
0 mm bevattning	350,6	64	92
20 " "	354,2 + 3,6	52	94
30 " "	378,0 + 27,4	60	95
40 " "	360,1 + 9,5	56	93

m_{diff} = 35,0 dt/ha

Alla skillnader i skörd ligger inom felgränserna.

Uppsala län

=====

Ultuna. År 1963

Försöksvärd: Ultuna egendom, Uppsala 7

Matj.: Något mullhaltigt svagt lerig sand

Alv: Lerig sand

Kvävegödslingsförsök med och utan bevattning

Gröda: Potatis, Bintje

Allmän gödsling per ha: 300 kg 20 % superfosfat, 300 kg 50 % kaliumsulfat

Nederbörd:	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Maj - Sept.
Medelnederbörd	36	49	70	74	52	281
Årets nederbörd	12	57	78	67	37	251

Bevattning: 4-5 juli, 27 mm; 26 juli, 30 mm

Skörd, dt knölar per ha

	Delförsök I		Delförsök II	
	obevattnat		bevattnat	
0 kg 20,5 % amsulf. per ha	401,0		429,2	
250 " " " "	445,0 + 43,0		483,0 + 53,8	
500 " " " "	468,3 + 67,3		515,7 + 86,5	
1000 " " " "	539,6 + 138,6		567,2 + 138,0	
m _{diff} :	12,6		14,8	

Kvävegödslingen har haft ungefär samma effekt både i det bevattnade och i det obevattnade delförsöket. I båda fallen är också alla differenser mellan kvävegivor utom mellan 250 och 500 kg statistiskt säkra.

Kokanalys: För det bevattnade delförsöket har erhållits en något högre andel sönderkokta knölar, i genomsnitt lägre fuktighetsgrad (bättre konsistens) samt något starkare jordsmak. Kvävegödslingen synes inte ha påverkat kokegenskaperna.

Observationer: 22,5 mm nederbörd de två närmaste dygnen efter den första bevattningen bör ha utjämnat en stor del av skillnaden i markfuktighet mellan försöken.

Utslagen för kvävegödsling går i samma riktning, som i försöken med Bintje hos Agerberg & Svensson i medelände nr 125 från Statens jordbruksförsök.

Kalmar län

Gunnarstorp. År 1963

Försöksvärd: Lantbr. Olle Johnsson, Gunnarstorp, Söderåkra

Matj.: Mättlig mullhaltig moränmo

Alv: Stenig moränmo

Försök med olika givor salthaltigt vatten. Anlagt år 1960

Gröda: Fodermärgkål

Allmän gödsling per ha: 20 ton stallgödsel, 600 kg 20 % superfosfat, 300 kg 50 % kaliumsulfat, 1000 kg 15,5 % kalksalpeter.

<u>Nederbörd:</u>	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Maj - Sept.
Medelnederbörd	39	38	62	67	50	256
Årets nederbörd	21	48	40	59	58	226

Bevattning: 24 juni, 24 juli och 7 augusti

Skörd, dt torrsubstans per ha:

0 mm per bev.-tillfälle	80,1
15 " " " "	78,2 - 1,9
30 " " " "	75,1 - 5,0
45 " " " "	74,7 - 5,4
$m_{diff} = 3,4$ dt/ha	

Försöket visar för 1963 en tendens till skördesänkning för bevattning och till minskad skörd för ökade givor. Inga skillnader är dock statistiskt säkra.

Observationer: En första bevattning skulle ha insatts omkring den 15 juni men blev p.g.a. pumpfel ej utförd förrän 9 dagar senare.

Vid besiktning den 9 juli var beståndet mycket ojämnt och delvis ganska glest. I genomsnitt var det bäst i obevattnade rutor och sämst i rutor som fått 30 mm.

Det tillförda vattnet har haft en salthalt (= innehåll av Na, K, Ca, Mg, Cl och SO_4) av 0,69 - 0,76 % och en ledningsförmåga multiplicerad med 10^6 av 9100 - 9500. Av kationerna har Na utgjort 82 - 83 %.

Blekinge län

Steneryd. År 1963

Försöksvärd: Lantbr. Sten Pettersson, Steneryd, Jämjöslätt

Matj.: Något mullhaltig lerig sand

Alv: Lerig sand

Försök med olika givor sötvatten

Gröda: Korn med insädd

Allmän gödsling per ha: 300 kg PK 15-15, 200 kg kalkammonsalpeter

<u>Nederbörd:</u>	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Maj - Sept.
Medelnederbörd (Nättraby)	35	44	67	58	53	257
Årets nederbörd	1	50	8	43	62	164

Bevattning: 7 juni och 17-18 juni

Skörd, dt kärna per ha:

0 mm per bev.-tillfälle	22,8
15 " " " "	32,8 + 10,0
30 " " " "	33,1 + 10,3
45 " " " "	31,5 + 8,7
$m_{diff} = 1,3$ dt/ha	

Skördeökningen för bevattning är statistiskt fullt säker. Skillnaderna mellan olika givor ligger däremot inom felgränserna.

Observationer: Vid besiktning den 9 juli förelåg tydliga utslag för bevattning. Genomsnittligt var beståndet ojämnt i de rutor som ej bevattnats och i de, som fått störst givor. Ca 43 mm regn veckan efter den sista bevattningen kan antagas ha medfört praktiskt taget likartade fuktighetsbetingelser i rotzonen i alla försöksleden.

Kristianstads län

=====

Böke. År 1963

Försöksvärd: Lantbr. Ivar Nilsson, Böke gård, Olseröd

Matj.: Något mullhaltig lerig moränsand

Alv: Lerig moränsand

Försök med olika givor sötvatten

Gröda: Potatis, Dianella

Allmän gödsling per ha: 600 kg PK 15-15, 400 kg 20,5 % ammonisulfat

<u>Nederbörd:</u>	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Maj - Sept.
Medelnederbörd (Simrishamn)	34	40	62	57	54	247
Årets nederbörd	0	23	49	203	33	308

Bevattning: 12 juli och 7 augusti

	<u>Skörd, dt</u> knölar per ha	<u>Stärkelsehalt</u> %
0 mm per bev.-tillfälle	321,3	22,5
20 " " " "	345,0 + 23,7	21,9
30 " " " "	356,3 + 35,0	22,2
40 " " " "	354,4 + 33,1	21,9
m _{diff} 9,8 dt/ha		

I genomsnitt föreligger en säker skördeökning för bevattning. Utslaget för den minsta givan är dock endast på gränsen till att vara signifikativt. Skillnaderna mellan de olika givornas effekt ligger inom felgränserna.

Observationer: Vid besiktning den 10 juli var beståndet jämnt utvecklat på försöksplatsen. Det är troligt att en första bevattning i mitten av juni skulle ha givit god effekt. 65 mm regn de närmaste 4 dygnet efter den sista bevattningen bör hell ha utjämnat skillnader i markfuktighet mellan försöksleden.

Tjörnedala. År 1963

Försöksvärd: Kristianstads läns hushållningssällskap, Tjörnedala försöksgård, Baskemölla

Matj.: Mullfattig sand

Alv: Sand

<u>Nederbörd:</u>	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Maj - Sept.
Medelnederbörd (Simrishamn)	34	40	62	57	54	247
Årets nederbörd	17	41	20	121	27	226

1. Försök med olika givor sötvatten och salthaltigt vatten. Anlagt år 1958

Gröda: Betsvall, 1:a året

Försöksled: Obbevattat, sötvatten 20 mm och 40 mm, salthaltigt vatten 20 mm och 40 mm

Bevattning: 20 juni, 10 juli och 7 augusti

Ingen skörd har tagits under året p.g.a. att betesdjur fått tillträde till försöket.

Observationer: Vid besiktning den 10 juli förelåg markanta utslag för bevattning. Saltbevattnade rutor uppvisade då en genomgående ljusare grönska än rutor, som bevattnats med sötvatten. Salthalten hos det salthaltiga vattnet var vid 1:a bev. 0,11 % och vid 2:a bev. 0,59 % ; 61 resp. 82 % av katjonerna utgjordes av Na.

II. Försök med olika givor salthaltigt vatten. Anlagt år 1960.

Gröda: Korn, Ingrid

Allmän gödsling per ha: 300 kg 20 % superfosfat, 400 kg 50 % kaliumsulfat, 400 kg 15,5 % kalksalpeter

Bevattnings: 20 juni, 10 juli och 7 augusti

Skörd, dt kärna per ha

0 mm per bev.-tillfälle	24,8
20 " " " "	29,8 + 5,0
40 " " " "	31,8 + 7,0
60 " " " "	27,8 + 3,0

$m_{diff} = 8,1 \text{ dt/ha}$

Skördesiffrorna visar ett ökat utbyte för bevattning. Alla skillnader mellan försöksleden ligger dock inom felgränserna.

Observationer: Vid besiktning den 10 juli var beståndet mycket ojämnt utvecklat inom alla försöksled. Bevattning pågick. Både denna bevattning och den därpå följande, som båda insattes efter avslutad axgång, har troligen knappast haft någon positiv effekt.

III. Försök med olika givor salthaltigt vatten. Anlagt år 1960.

Gröda: Potatis, Birgitta

Allmän gödsling per ha: 300 kg 20 % superfosfat, 400 kg 50 % kaliumsulfat, 400 kg 20,5 % ammoniumsulfat

Bevattnings: 20 juni, 10 juli och 7 augusti

	<u>Skörd dt</u>	<u>Skörd av olika</u> <u>storleksklasser</u>		<u>Stärkelsehalt</u>
	<u>knölar per ha</u>	<u>% av totalskörd</u>		<u>%</u>
		50-75 mm	större än 55 mm	
0 mm per bev.-tillfälle	157,1	79	8	11,5
20 " " " "	156,2 - 0,9	74	19	9,5
40 " " " "	175,8 + 19,7	71	22	9,5
60 " " " "	145,9 - 11,2	75	17	9,0

Skillnaderna i skörd mellan de olika försöksleden ligger inom felgränserna.

Kokanalys: Något bättre smak på obevattnad potatis i övrigt inga tydliga utslag.

Observationer: Vid besiktning den 10 juli var beståndet relativt jämnt över hela försöket. I genomsnitt var det dock sämst på de rutor, som fått mest saltvatten. Ganska kraftiga virusangrepp och stora inslag av kvickrot förefanns.

Hallands län

=====

Tönnersa, År 1963

Försöksvärd: Hallands läns hushållningssällskap, Tönnersa försöksgård, Eldsberga

Matj.: Mullfattig lerig mo

Alv: Sandig mo

Försök med bevattning i 4 växtföljder

Växtföljder:

Försök

	I	II	III	IV
1959	Korn	Korn	Potatis	Foderbeter
1960	Potatis	Foderbeter	Korn	Potatis
1961	"	Potatis	Foderbeter	Korn
1962	"	"	Potatis	Foderbeter

Gröda 1963: Potatis, Bintje, i alla 4 försöken

Allmän gödsling per ha: 1040 kg PK 15-25, 600 kg 20,5 % ammoniumsulfat

Övergödsling: Bev. rutor i försök I har tillförts ca 150 kg NPK 14-14-21 per ha vid bevattningen

<u>Nederbörd:</u>	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Maj - Sept.
Medelnederbörd (Genevad)	40	59	109	94	78	360
Årets nederbörd	27	51	80	151	74	383

Bevattning: 17-18 juni I 26 mm, II 25 mm, III 25 mm och IV 25 mm.

Skörd, dt knölar per ha

	I	II	III	IV
Obevattnat	264,1	302,2	251,8	259,5
Bevattnat	279,2+15,1	260,5-41,7	249,4-2,4	231,6-27,9
m_{diff} :	42,1	14,3	15,6	22,3

Inga skördedifferenser är statistiskt säkra.

Skörd av olika storleksklasser, % av totalskörd

	I		II		III		IV	
	obev.	bev.	obev.	bev.	obev.	bev.	obev.	bev.
35 - 55 mm	76	76	73	75	74	76	75	75
större än								
55 mm	12	12	17	12	15	10	13	9

Kvalitetsanalyser:

Skorv, vikts- % angripna knölar vid skörd

	I	II	III	IV
Obevattnat	27	59	81	70
Bevattnat	31	49	71	69

Kokanalys visar inga skillnader mellan obev. och bev. Däremot har smaken blivit något bättre i försöken III och IV än i I och II.

Observationer: Även under tidigare år har en del negativa utslag erhållits för bevattning och möjligen kan de, liksom årets, bero på något näringsbalans- eller bristproblem. Årets resultat bör dock främst ses mot bakgrund av att det föll sammanlagt 32 mm regn de närmaste 6 dygnet efter bevattning och ytterligare 16 mm 4 dagar senare.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

TÄCKDIKNINGSFÖRSÖK

Inledning	1
Väderleken under år 1963	2
Resultat av enskilda försök	3

Stockholms län

Husby By	avst. 5
Krogsta	" 5
Vasa säteri	" 6
Ängstugan	" 6

Uppsala län

Danmarks By	avst. 7
Marsta	" 7
Skrällinge	" 8
Örbyhus	" 8

Södermanlands län

Edeby	avst. 10
Gärdesta	" 10
Vallby Prästgård	" 11

Östergötlands län

Fullerstad	avst. 12
Hageby	djup 12
Ingelstad	avst. 13
Stora Greby	" 13
Säby	" 14
Vänge Södergård	" 14
Västerby	" 15

Jönköpings län

Lidhult	avst. 16
Åby	" 16

Kronobergs län

Ingelstads lantbr.skola ...	avst. 17
Ryssby lantbr.skola	" 17

Kalmar län

Gamleby lantbr.skola	avst. 18
Vindö	" 18

Gotlands län

Almungs	djup 19
Svie	avst. 19

Kristianstads län

Ausås	avst. 20
Tranarp	" 20

Malmöhus län

Nybo	avst. 21
Rosendal	djup 21
Svenstorp	avst. 22

Göteborgs och Bohus län

Bro	avst. 23
Ledum	" 23
Skär	" 24
Tingvall	" 24

Älvsborgs län

Forstena	avst. 26
Skerrud	djup 27
Tveten	avst. 27

Skaraborgs län

Djupedal	djup 28
Gamla Karstorp	" 28
Gammelstorp	avst. 29
Gunnarstorp	" 30
Lanna	djup 31
Lanna ... komb. dikning o. såtid	32
Stommen	avst. 34
Sunnersbergs prästgård	" 35
Sötåsen	" 35
Tyskagården	" 36
Vrå Nolgården	avst. o. djup 36
Vrå Nolgården	stamdikning 36
Värings prästgård	avst. 37

Värmlands län

Kvarntorp	avst. 38
Norenberg	" 38
Uddeholm	avst. o. djup 39
Västana	avst. 40
Ölmskog	" 40

Örebro län

Askersunds by	avst. 41
Falkenå	" 41
Klockhammar	" 42

Västmanlands län

Gålby	avst. 43
Norrby prästgård	" 43

Kopparbergs län

Kloster	avst. o. djup 44
Spisbo	avst. 44
Wikmanshyttan	avst. o. djup 45

Gävleborgs län

Backa gård	avst. 46
Svedja	" 46
Sörby, Järvsö	" 47

Västernorrlands län

Berg	avst. 48
Hov	" 48
Ljustorp	" 49
Stornäset	" 49

Jämtlands län

Rödingsberg	avst. 51
-------------------	----------

Västerbottens län

Kvarnsvedjan	avst. 52
Röbäcksdalen	avst. o. djup 52
Röbäcksdalen komb.dikning o.såtid	53
Strandfors	avst. 54

Norrbottnens län

Vittjärvsgården	avst. 55
-----------------------	----------

Sammanställning av resultaten från täckdikningsförsöken	56
---	----

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

BEVATTNINGSFÖRSÖK

Stockholms län

Gimo bev. + N-gödsl. i potatis 58

Sättra olika givor sötv. till potatis 59

Uppsala län

Ultuna N-gödsl. med o. utan bev. i potatis 59

Kalmar län

Gunnarstorp olika givor salth. vatten t. fodermärgkål 60

Blekinge län

Steneryd olika givor sötv. till korn 60

Kristianstads län

Böke olika givor sötv. till potatis 61

Tjörnedala olika givor sötv. salth. vatten till betesvall 61

Tjörnedala olika givor salth. vatten t. korn 62

Tjörnedala olika givor salth. vatten t. potatis 62

Hallands län

Tönnersa bev. till potatis i 4 växtföljder 62